

ਮਾਸਿਕ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਾਕਾ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ

ਫਰਵਰੀ 1921 'ਚ ਸਾਕਾ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਸਮੇਂ ਕੁਕਰਮੀ ਨਰੈਣੂ ਮਹੰਤ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ ਭਾਈ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਧਾਰੋਵਾਲੀ ਨੂੰ ਜ਼ਖਮੀ ਹਾਲਤ 'ਚ ਜੰਡ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦਾ

ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ

ਸਥਾਪਤ ੧੯੨੯

ਫੱਗਣ : ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ਸੰਮਤ ੫੫੭
ਅੰਕ ੨ : ਜਿਲਦ 70
ਫਰਵਰੀ : 2026

ਸੰਪਾਦਕ : ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ
ਐਸੋਸੀਏਟ ਸੰਪਾਦਕ: ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਨਾ

ਦੇਸ਼ : ਦਿਵੇਸ਼
ਸਾਲਾਨਾ 20/- : ਸਾਲਾਨਾ 500/-
ਲਾਈਫ 200/- : (ਹਵਾਈ ਡਾਕ)

Website : www.sgpc.net
E-mail : gurdwaragazette@gmail.com
info@sgpc.net
Phone : 0183-255 3956-60, Ext. 254

ਸੂਚਨਾ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਜਿਲਦ ਨੰਬਰ ਦੀ ਲੜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ ੨੦੨੦ ਵਿਚ ਜਿਲਦ ਨੰਬਰ ੯੨ ਛਪ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਪਰੰਤੂ ਆਰ.ਐਨ.ਆਈ. ਵਿਭਾਗ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਪਾਸ ਪਰਚੇ ਦੀ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ੧੯੫੭ ਵਿਚ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਆਰ.ਐਨ.ਆਈ. ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਜੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਤਾ ਨੰਬਰ ੫੨੪ ਮਿਤੀ ੫-੯-੨੦੨੦ ਰਾਹੀਂ ਸਤੰਬਰ ੨੦੨੦ ਦੇ ਅੰਕ ਤੋਂ ਜਿਲਦ ਨੰਬਰ ੯੨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ੯੪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਂਦਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਕ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਵਿਭਾਗ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਚਿੱਠੀ ਨੰ: ਲ. ਸ. ਵ. (ਲਾਇਬ)-68/10258 ਮਿਤੀ 20-6-67 ਰਾਹੀਂ ਸਰਕਾਰੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀ ਕਾਪੀ 2/-ਰੁਪਏ

ਤਤਕਰਾ

ਲੇਖ	ਪੰਨਾ
ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ,	
ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ	4
ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ	5
ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ	6
ਸੰਪਾਦਕੀ	7
ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਖੂਨੀ ਸਾਕਾ	9
-ਜਨਾਬ ਬਸ਼ੀਰ ਮੁਹੰਮਦ	
ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ	13
ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ	
-ਡਾ: ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਹਉਰਾ	
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਖ਼ਬਰਨਾਮਾ	15
ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ	38

English Section

Historical Events	59
Primary Sources of Sikh History:	60
Basic Information	
-Dr. Hardev Singh	
SGPC News	68

ਪਾਠਕ ਧਿਆਨ ਦੇਣ

ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਸਹਿਤ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਵਿਚ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਪਾਠਕ ਲਈ ਇਸ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਸਤਿਕਾਰਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸੰਭਾਲਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਏਧਰ-ਓਧਰ ਸੁੱਟਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਾਰਮਿਕ ਰੁਚੀ ਵਾਲੇ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿਓ ਜਾਂ ਆਪਣੇ ਨੇੜੇ ਦੀ ਕਿਸੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿਓ ਜੀ। ਪਰੰਤੂ ਜਾਣੇ-ਅਣਜਾਣੇ ਇਸ ਧਾਰਮਿਕ ਰਸਾਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦੀ ਵਿਚ ਦੇ ਕੇ ਬੇਅਦਬੀ ਨਾ ਕਰੋ ਜੀ। -ਸੰਪਾਦਕ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਮਰਯਾਦਾ ਮਹੀਨਾ ਫੱਗਣ

- * ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੨-੪੫ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
- * ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ੨-੪੫ ਵਜੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ
- * ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ੩-੪੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੪-੪੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ੫-੧੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਪਹਿਲੀ ਅਰਦਾਸ ੫-੪੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਆਸਾ ਦੀ ਵਾਰ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ੬-੪੫ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਦੂਸਰੀ ਅਰਦਾਸ ਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ੬-੪੫ ਤੋਂ ੭-੦੦ ਵਜੇ ਸਵੇਰੇ
- * ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸੋਦਰ, ਰਹਰਾਸਿ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਸੂਰਜ ਛਿਪਣ ਉਪਰੰਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- * ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮੇਂ ੯-੪੫ ਵਜੇ ਰਾਤ
- * ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੧੦-੦੦ ਵਜੇ ਰਾਤ
- * ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ੧੦-੧੫ ਵਜੇ ਰਾਤ
- * ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਾਪਤੀ ਤਕ ਅਖੰਡ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।
- * ਰਾਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸਵਾਰੀ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਕ ਘੰਟਾ ਸੇਵਾ ਤੇ ਸਫਾਈ ਆਦਿ ਉਪਰੰਤ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ਼ਰਧਾਲੂ, ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।
- * ਇਸ਼ਨਾਨ ਸਮੇਂ ਮਿਲ ਕੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾਲ ਬੜੇ ਹੀ ਪ੍ਰੇਮ ਸਹਿਤ ਰਸ-ਭਿੰਨੀ ਸੂਰ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਇਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ਼ਨਾਨ ਆਦਿ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਾਉਣ ਉਪਰੰਤ ਵਿਛਾਈਆਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਸਿੰਘਾਸਨ ਸਜਾ ਕੇ ਅਰਦਾਸ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਦੀ ਦੇਗ ਵਰਤਦੀ ਹੈ।
- * ਫਿਰ ਤਿੰਨ-ਪਹਿਰੇ ਦੀ ਚੌਂਕੀ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਆਰੰਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।
- * ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਛੱਤ ਅਤੇ ਗੁੰਬਦ ਵਿਚ ਹਰ ਵਕਤ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਚੱਲਦੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਾਰੀ ਨਾਲ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਇੱਕ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਪਾਠਕ/ਲੇਖਕ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ' ਲਈ ਰਚਨਾਵਾਂ, ਸਹਾਇਤਾ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਭੇਜਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ।

ਸਕੱਤਰ,
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ-੧੪੩੦੦੬
ਫੋਨ : ੦੦੯੧-੧੮੩-੨੫੫੩੯੫੭,੫੮,੫੯

16 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ 15 ਮਾਰਚ ਤਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ

- ੧੬ ਫਰਵਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਬੰਧੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਖਰੜਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। (੧੬-੨-੧੯੨੧)
- ੧੭ ਫਰਵਰੀ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸੰਭਾਲਿਆ। (੧੭-੨-੧੯੨੩)
- ੧੮ ਫਰਵਰੀ ਗੁਲੇਰ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿਚ ਭਾਈ ਲਹਿਣਾ, ਭਾਈ ਸੰਗਤ ਰਾਏ ਤੇ ਭਾਈ ਹਨੂਮੰਤ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। (੧੮-੨-੧੯੯੬)
- ੨੧ ਫਰਵਰੀ (ੳ) ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਖੇ ਮਹੰਤ ਨਰੈਣੂ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾ ਕੇ ੧੫੦ ਦੇ ਕਰੀਬ ਸਿੱਖ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਭਾਈ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਧਾਰੋਵਾਲੀ, ਭਾਈ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। (੨੧-੨-੧੯੨੧)
(ਅ) ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। (੨੧-੨-੧੯੨੧)
(ਬ) ਜੈਤੋ ਵਿਖੇ ਪੁਲਿਸ ਫੋਰਸ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥੇ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਫਾਇਰਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਲਗਭਗ ੧੦੦ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਅਤੇ ੨੦੦ ਦੇ ਕਰੀਬ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋ ਗਏ। (੨੧-੨-੧੯੨੪)
(ਸ) ਕਨੇਡੀਅਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜਥੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਜੈਤੋ ਵਿਖੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। (੨੧-੨-੧੯੨੫)
- ੨੭ ਫਰਵਰੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕੂਮਤ ਨੇ ਈ ਬੱਬਰ ਅਕਾਲੀ ਲਾਹੌਰ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਫਾਂਸੀ ਲਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। (੨੭-੨-੧੯੨੬)
- ੪ ਮਾਰਚ ਹੋਲਾ ਮਹੱਲਾ (੨੧ ਫੱਗਣ)
- ੫ ਮਾਰਚ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। (੫-੩-੧੯੯੨)
- ੬ ਮਾਰਚ ੧੮੮ ਸਿੱਖ ਕੈਦੀ ਜੋਧਪੁਰ ਦੀ ਜੇਲ੍ਹ ਤੋਂ ਰਿਹਾਅ ਹੋਏ। (੬-੩-੧੯੮੯)
- ੯ ਮਾਰਚ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਸੰਧੀ ਹੋਈ। (੯-੩-੧੯੪੬)
- ੧੨ ਮਾਰਚ ਸ. ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਸੁਨਾਮ ਨੇ ਜਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ਼, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਸਾਕੇ ੧੩-੪-੧੯੧੯ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਗਵਰਨਰ ਮਾਈਕਲ ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਵਿਖੇ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਬਦਲਾ ਲਿਆ। (੧੨-੩-੧੯੪੦)
- ੧੪ ਮਾਰਚ (ੳ) ਆਰੰਭਤਾ ਸੰਮਤ ਨਾਨਕਸ਼ਾਹੀ ੫੫੮ (੧ ਚੇਤ)
(ਅ) ਜਥੇਦਾਰ ਅਕਾਲੀ ਬਾਬਾ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ। (੧ ਚੇਤ)
- ੧੫ ਮਾਰਚ ਸ. ਬਘੇਲ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਫ਼ਤਿਹ (੨ ਚੇਤ)

ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿਚਾਰ:

ਫਲਗੁਣਿ ਅਨੰਦ ਉਪਾਰਜਨਾ...

ਫਲਗੁਣਿ ਅਨੰਦ ਉਪਾਰਜਨਾ ਹਰਿ ਸਜਣ ਪ੍ਰਗਟੇ ਆਇ॥
 ਸੰਤ ਸਹਾਈ ਰਾਮ ਕੇ ਕਰਿ ਕਿਰਪਾ ਦੀਆ ਮਿਲਾਇ॥
 ਸੇਜ ਸੁਹਾਵੀ ਸਰਬ ਸੁਖ ਹੁਣਿ ਦੁਖਾ ਨਾਹੀ ਜਾਇ॥
 ਇਛੁ ਪੁਨੀ ਵਡਭਾਗਣੀ ਵਰੁ ਪਾਇਆ ਹਰਿ ਰਾਇ॥
 ਮਿਲਿ ਸਹੀਆ ਮੰਗਲੁ ਗਾਵਹੀ ਗੀਤ ਗੋਵਿੰਦ ਅਲਾਇ॥
 ਹਰਿ ਜੇਹਾ ਅਵਰੁ ਨ ਦਿਸਈ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਲਵੈ ਨ ਲਾਇ॥
 ਹਲਤੁ ਪਲਤੁ ਸਵਾਰਿਓਨੁ ਨਿਹਚਲ ਦਿਤੀਅਨੁ ਜਾਇ॥
 ਸੰਸਾਰ ਸਾਗਰ ਤੇ ਰਖਿਅਨੁ ਬਹੁੜਿ ਨ ਜਨਮੈ ਧਾਇ॥
 ਜਿਹਵਾ ਏਕ ਅਨੇਕ ਗੁਣ ਤਰੇ ਨਾਨਕ ਚਰਣੀ ਪਾਇ॥
 ਫਲਗੁਣਿ ਨਿਤ ਸਲਾਹੀਐ ਜਿਸ ਨੋ ਤਿਲੁ ਨ ਤਮਾਇ॥੧੩॥

ਸਿਆਲੀ ਰੁੱਤ ਦੀ ਕਰੜੀ ਸਰਦੀ ਪਿੱਛੋਂ ਬਹਾਰ ਫਿਰਨ 'ਤੇ ਫੱਗਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ ਲੋਕ ਹੋਲੀਆਂ ਦੇ ਰੰਗ-ਤਮਾਸ਼ਿਆਂ ਰਾਹੀਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਫੱਗਣ ਵਿਚ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵ-ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ) ਆਤਮਿਕ ਆਨੰਦ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ ਸੱਜਣ-ਹਰੀ ਪਰਤੱਖ ਆ ਵੱਸਦਾ ਹੈ, ਪਰਮਾਤਮਾ ਨਾਲ ਮਿਲਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਤ-ਜਨ ਮਿਹਰ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਿਰਦਾ (ਸੇਜ) ਸੁੰਦਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸੁਖ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਦੁੱਖਾਂ ਲਈ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿਰਦੇ ਵਿਚ) ਕਿਤੇ ਰਤਾ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਂਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਜੀਵ-ਇਸਤਰੀਆਂ ਦੀ ਮਨੋ-ਕਾਮਨਾ ਪੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰੀ-ਪ੍ਰਭੂ ਖਸਮ ਮਿਲ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸਤਸੰਗੀ ਸਹੇਲੀਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਗੋਵਿੰਦ ਦੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਦੇ ਗੀਤ ਅਲਾਪ ਕੇ ਆਤਮਿਕ ਆਨੰਦ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਵਰਗਾ ਕੋਈ ਹੋਰ, ਉਸ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰ ਸਕਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਦੂਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਦਿੱਸਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ।

ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਤ-ਸੰਗੀਆਂ ਦਾ) ਲੋਕ-ਪਰਲੋਕ ਸਵਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ (ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ ਲਿਵ-ਲੀਨਤਾ ਵਾਲੀ) ਐਸੀ ਥਾਂ ਬਖਸ਼ੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਦੇ ਡੋਲਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੇ ਸੰਸਾਰ-ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ (ਹੱਥ ਦੇ ਕੇ) ਰੱਖ ਲਿਆ ਹੈ, ਜਨਮਾਂ ਦੇ ਗੇੜ ਵਿਚ ਮੁੜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੌੜ-ਭੱਜ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।

ਹੇ ਨਾਨਕ! (ਆਖ-) ਸਾਡੀ ਇਕ ਜੀਭ ਹੈ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੀ ਗੁਣ ਹਨ (ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਜੋਗੇ ਨਹੀਂ ਹਾਂ, ਪਰ) ਜਿਹੜੇ ਜੀਵ ਉਸ ਦੀ ਚਰਨੀਂ ਪੈਂਦੇ ਹਨ, (ਉਸ ਦਾ ਆਸਰਾ ਤੱਕਦੇ ਹਨ) ਉਹ (ਸੰਸਾਰ-ਸਮੁੰਦਰ ਤੋਂ) ਤਰ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਫੱਗਣ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿਚ (ਹੋਲੀਆਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚੋਂ ਅਨੰਦ ਲੱਭਣ ਦੇ ਥਾਂ) ਸਦਾ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਸਿਫਤਿ-ਸਾਲਾਹ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ (ਆਪਣੀ ਵਡਿਆਈ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ) ਰਤਾ-ਭਰ ਭੀ ਲਾਲਚ ਨਹੀਂ ਹੈ (ਇਸ ਵਿਚ ਸਾਡਾ ਹੀ ਭਲਾ ਹੈ) ॥ ੧੩ ॥

ਸੰਪਾਦਕੀ...

ਆਓ! ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਹੋਈਏ...

ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹਜ਼ੂਰ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਨੁਭਵ 'ਸਬਦ (ੴ)' ਵਿਚੋਂ ਹੋਈ ਅਤੇ ਜ਼ੁਲਮ ਦੇ ਵਿਰੁਧ ਸੰਘਰਸ਼ ਇਸ ਦਾ ਅਨਿਖੜਵਾਂ ਅੰਗ ਬਣ ਗਿਆ। ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਦਿ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਜਿਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਰਣਭੂਮੀ ਵਧੇਰੇ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹੀ ਰਹੀ। ਦਖਣੀ-ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਮੁਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਢ ਵੀ ਇਥੋਂ ਹੀ ਬੱਝਾ। ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਲ ਕ੍ਰਮਨੁਸਾਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਰੇ ਹਮਲਾਵਰ ਇਸ ਮੁਲਕ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਹੋਏ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਫ਼ੈਸਲਾਕੁੰਨ ਅਤੇ ਵੱਡੇ ਯੁਧ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਲੋਕਾਈ ਨਾਲ ਇਸ ਖਾਕਿ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਲੜੇ ਗਏ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੀਆਂ ਮਹਤਵਪੂਰਨ ਪ੍ਰਸਿਧ ਧਾਰਮਿਕ ਲਹਿਰਾਂ ਦੀ ਉਪਜ ਵੀ ਇਥੇ ਹੀ ਮੁਮਕਿਨ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਘਰਸ਼ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਹਿਰ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸ਼ੇਰਾਂ ਦੀ ਕੌਮ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਨੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀ ਦਲੇਰੀ, ਦਿੜਤਾ, ਵਿਦਵਤਾ ਅਤੇ ਕਲਾ ਕੌਸ਼ਲਤਾ ਦੇ ਸਿਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਲੰਬੀ ਤੇ ਅਨੋਖੀ ਦਾਸਤਾਨ ਸਿਰਜੀ। ਸੰਘਰਸ਼ੀ ਯੋਧਿਆਂ ਬਾਬਤ 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੰਮਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਤ ਮੁਹਿੰਮਾਂ' ਅਖਾਣ ਸੋਲਾਂ ਆਨੇ ਸਚ ਹੈ। ਇਸ ਅਖਾਣ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਵੀ ਸਨਮੁਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿਚ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਤੇ ਮਕਾਰ ਮਹਿੰਤਾਂ, ਪੁਜਾਰੀਆਂ, ਸਰਬਰਾਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਆਰਥੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸਮਕਾਲੀ ਸਤਾ ਦੀ ਖੁਸ਼ਾਮਦੀ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਨੂੰ ਨਿਜ ਲਈ ਵਰਤਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਖ਼ਾਲਸਾ ਸਦਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਜਰਵਾਣਿਆਂ ਦੇ ਤਲਵਾਰਾਂ ਦੇ ਫੱਟ ਸੀਨੇ 'ਤੇ ਜਰਦਾ ਹੋਇਆ ਨੇਸਤੋ-ਨਾਬੂਦ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜੋਖਮ ਉਠਾ ਕੇ ਅਤੇ ਵਡੀ ਤੋਂ ਵਡੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਕੇ ਵੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਮਨੁਖਤਾ ਦੀ ਰਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜੇ ਗੱਲ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਦੇ ਆਦਰ ਮਾਣ ਦੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਦੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ। ਇਤਿਹਾਸ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜਾਨਾਂ ਵਾਰ ਕੇ ਪੰਥ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਉਚਾ ਰਖਿਆ।

੨੦ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸਿਰਕਰਦਾ ਸੁਧਾਰਕ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਜਥੇਬੰਦਕ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਏਕੀਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ। ਇਸੇ ਅਮਲ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਮੋਢੀ ਸਿੱਖ ਵਿਦਵਾਨ ਅਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਰਤੋੜ ਯਤਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਵੰਬਰ, ੧੯੨੦ ਈ. ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਹੋਂਦ ਵਿਚ ਆਈ ਅਤੇ ਦਸੰਬਰ, ੧੯੨੦ ਈ. ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਣਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁਖ ਉਦੇਸ਼- ਸਿੱਖ ਧਰਮ-ਅਸਥਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਕੰਟਰੋਲ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਆਉਣਾ, ਮਹਿੰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਪਕੀਆਂ ਪਦਵੀਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੇ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ-ਪ੍ਰਸਾਰ ਲਈ ਵਰਤਣਾ, ਗੁਰ-ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਅਮਲ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣਾ। ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਪੂਰਤੀ ਹਿੱਤ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ' ਚੱਲੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਈ ਮੋਰਚੇ, ਸਾਕੇ ਅਤੇ ਜੁਝਾਰੂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਾਪਰੀਆਂ, ਜ਼ੋਰ-ਜਬਰ ਨੂੰ ਤਨ 'ਤੇ ਸਹਾਰ ਕੇ ਅਤੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਅੰਦੋਲਨ ਰਾਹੀਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ

ਪੰਥਕ ਸੁਧਾਰਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਥਾਂ ਵਿਚ ਲਿਆ। ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਹਿ ਕੇ ਗੁਰੂ ਪਿਆਰ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਣ ਲਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਫਿਰ ਅਗੋਂ ਚਾਹੇ ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਵੇ, 'ਸੂਰਬੀਰ ਬਚਨ ਕੇ ਬਲੀ' ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਚਨ ਨੂੰ ਪਾਲਦਿਆਂ, ਜੁਲਮਾਂ ਨੂੰ ਸਹਿੰਦਿਆਂ ਮੌਤ ਕਬੂਲ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਅਮਿਟ ਪੈੜਾਂ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਲਹਿਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਵਾਪਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਲਹਿਰ ਨਾ ਰਹਿਣ ਦਿਤਾ ਸਗੋਂ ਲੋਕ (ਜਨ) ਲਹਿਰ ਬਣਾ ਦਿਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਸਿੱਖੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਣਾਏ ਹਰੇਕ ਬੱਚੇ, ਬਜ਼ੁਰਗ, ਮਰਦ, ਇਸਤਰੀਆਂ ਨੇ ਵਿਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਤਨ-ਮਨ-ਧਨ ਰਾਹੀਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਮੋਰਚਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਹੋਈਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਦੇ ਨਮਿਤ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਸ਼ਹਾਦਤ ਤਕ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਵੱਚਿਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਵੀ ਸਮੁੱਚੀ ਕਾਇਨਾਤ ਦੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਹਦ ਤਕ ਜਾ ਕੇ ਕਰਨੀ ਹੈ ਕਿ ਚਾਹੇ ਆਪਾ ਵੀ ਲਗ ਜਾਵੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਈ ਮਿਸਾਲਾਂ ਸਾਨੂੰ ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਵਾਚਣ 'ਤੇ ਮਿਲਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਨੇ ਵਿਆਪਕ ਪਧਰ 'ਤੇ 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ' ਦੌਰਾਨ ਵਾਪਰੇ ਸਾਕਿਆਂ/ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਮਨਾ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। 'ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ' ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲ ਕੇ ਸਿਰਲਥ ਨਿਪੜਕ ਯੋਧਿਆਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਬਹਾਲ ਰਖਣ ਲਈ ਆਪਾ ਵਾਰਿਆ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤ ਤਥਾ ਸਥਾਪਤੀ ਦੇ ਹਥ ਠੋਕੇ ਸੁਆਰਥੀਆਂ ਨਾਲ ਕਰੜਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ, ਇਹ ਲੰਬੀ ਦਾਸਤਾਨ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਅਕਾਦਮਿਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸ਼ਾਨਾਂਮਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਸਿਮਰਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਚੇਤਿਆਂ ਵਿਚ ਸਥਾਈ ਥਾਂ ਦੇਈਏ।

ਸਮੁੱਚੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਗੁਰੂ-ਕਾਲ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸਮਕਾਲ 'ਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਲੋਂ ਚਲਾਈ ਮਰਯਾਦਾ/ ਸਿਧਾਂਤ/ਪ੍ਰੰਪਰਾ/ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੇ ਕੇ ਸੁਰਜੀਤ ਰਖਿਆ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਵਰਤਮਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ 'ਚ ਵੀ ਸਿੱਖ ਮਰਜੀਵੜੇ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਵਿਖੇ ਗੁਰ-ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਰਾਖੀ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਰਜਸ਼ੀਲ ਹੋ ਕੇ ਲਾਸਾਨੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦਾ ਮੁਢਲਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਿਚ ਹੀ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦਾ ਨਿਆਰਾਪਣ ਅਤੇ ਸ਼ਾਨ ਹੈ। 'ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ' ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ। ਸਾਕਿਆਂ, ਮੋਰਚਿਆਂ ਦਾ ਗੌਰਵਮਈ ਇਤਿਹਾਸ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਲੂ-ਕੰਢੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖੀ ਸਰੂਪ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਨੌਜਵਾਨ ਬੱਚੇ/ਬੱਚੀਆਂ ਜੇਕਰ ਇਸ ਵਿਰਸੇ/ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਮੁੜ ਗੁਰਸਿਖ ਬਣ, ਵਿਰਸੇ 'ਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਨਗੇ।

ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਖ਼ੂਨੀ ਸਾਕਾ

-ਜਨਾਬ ਬਸ਼ੀਰ ਮੁਹੰਮਦ*

'ਖ਼ੂਨੀ' ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਦਿਮਾਗ 'ਚ ਗੰਡਾਸੇ, ਤਲਵਾਰਾਂ, ਰਾਈਫਲਾਂ ਦੇ ਡੁੱਲੇ ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਾਧੂ-ਜਨ ਚੰਗਾ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਮਹੰਤਾਂ ਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਮਹੰਤ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਬਾਅਦ ਤਕ ਹੀ ਠੀਕ ਰਹੇ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕੁਰਹਿਤਾਂ ਕਰਨੋਂ ਨਾ ਟਲੇ ਸਗੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵਧ ਗਏ, ਬਜਰ ਕੁਰਹਿਤਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਨਹੀਂ ਜਿਵੇਂ ਕਲੱਬ ਹਾਲ ਹੋਣ। ਅਕਾਲੀ ਸਿੰਘ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਹੰਤਾਂ ਕੋਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਕੋਲੋਂ ਦੇਸ਼ ਅਜ਼ਾਦ ਕਰਾਉਣ ਦਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਤੋਰੀ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਉਧਰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਵਿਭਚਾਰੀ ਮਹੰਤਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਵੈਰ ਪਿਆ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਦੋਗਲੀ ਨੀਤੀ ਚਲਾਈ। ਉਹ ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੂੰ ਮਹੰਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਖ਼ਤਮ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸੀ। ਆਪ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਕੇ ਮਹੰਤਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਅਕਾਲੀਆਂ ਨੇ ਮਹੰਤਾਂ ਤੋਂ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਮੁਕਤ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਜਥੇ ਤੋਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲਈ। ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ-ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਮਹੰਤ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸੀ। ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਸੰਗਤ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਚੜ੍ਹਾਵਾ ਖਾ-ਖਾ ਕੇ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਧਾ ਗੁਆ ਚੁੱਕਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਰਧਾ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋਈ ਸਗੋਂ ਬਜਰ ਕੁਰਹਿਤੀਆ ਵੀ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਮਨ ਬੇਈਮਾਨ ਤੇ ਲਾਲਚ ਵੱਸ ਅਪਰਾਧੀ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਸ ਮਹਾਨ ਅਸਥਾਨ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਿਆ।

੨੧ ਫਰਵਰੀ, ੧੯੨੧ ਈ. ਨੂੰ ਜੋ ਦੁਖਾਂਤ ਵਾਪਰਿਆ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ-ਸੁਣ ਕੇ ਧਾਅ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਅਣਖੀ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਖ਼ੂਨ ਉਤਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੁਝ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮਹੰਤ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਕਰਤਾ-ਧਰਤਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਜਾਣਦਾ ਹੋਇਆ ਵੀ ਅਣਭੋਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪਣੇ ਕਰਿੰਦਿਆਂ ਨਾਲ ਸ਼ਰਾਬ ਦਾ ਦੌਰ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਪਿੱਠੂ ਸੀ ਜੋ ਹੁਕਮ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫ਼ਸਰ ਕਰਦੇ ਸੇ ਕਰਦਾ। ੨੦ ਫਰਵਰੀ, ੧੯੨੧ ਈ. ਨੂੰ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਅਰਾਮ ਕੁਰਸੀ 'ਤੇ ਧੁੱਪੇ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਬਾਹਰਲੇ ਗੇਟ ਰਾਹੀਂ ਦੋ ਆਦਮੀ ਆਏ ਤੇ ਮਹੰਤ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ, "ਮਹੰਤ ਜੀ! ਕਾਇਮ ਹੋ ਜਾਵੋ। ਕੱਲ੍ਹ ੨੧ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਲਈ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੇ ਜਥੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।" ਮਹੰਤ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਮਹੰਤ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫ਼ਸਰ ਕੋਲ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਜਥੇ ਦੇ ਆਉਣ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ। ਇਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਤਾਂ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਸਲਾਹ-ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰ ਕੇ, ਕੁਝ ਭਾੜੇ ਦੇ ਗੁੰਡੇ-ਬਦਮਾਸ਼ ਨਾਲ ਲੈ ਕੇ ਮਹੰਤ ਗੁਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਮਹੰਤ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਗੇਰੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾਉਣ ਲੱਗਾ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, "ਆਜ ਰਾਤ ਕੇ ੫੦ ਲੀਟਰ ਮਿੱਟੀ ਕਾ ਤੇਲ ਔਰ ੫੦ ਕੁਇੰਟਲ ਸੁਕੀ ਲੱਕੜੀ ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਜਖੀਰਾ ਆਪ ਕੇ ਪਾਸ ਪਹੁੰਚ ਜਾਏਗਾ।"

*ਪਿੰਡ ਤੇ ਡਾਕ: ਝਨੇਰ, ਤਹਿਸੀਲ ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ।

ਮਹੰਤ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ। ਸਾਰੇ ਬਦਮਾਸ਼, ਕਰਿੰਦੇ ਤੇ ਪਠਾਣ ਕਮਰਿਆਂ 'ਚ ਬੰਦ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ। ਸਾਰੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀ ਰਹੇ ਸੀ, ਮੀਟ ਖਾ ਰਹੇ ਸੀ। ਜਦ ਤਕ ਗੋਰੇ ਸਾਮਾਨ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਕੇ ਗਏ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਤਕ ਮਹੰਤ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਚੈਨ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬੈਠਾ। ਜਦੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰ ਖੱਚਰ-ਰੇਹੜਿਆਂ 'ਤੇ ਲਗਭਗ ੫੦ ਤੇਲ ਦੇ ਪੀਪੇ, ੫੦ ਕੁਇੰਟਲ ਲੱਕੜਾਂ, ਹਥਿਆਰ ਗੋਲੀ-ਸਿੱਕਾ (ਕੁਝ ਤਾਂ ਮਹੰਤ ਕੋਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸੀ) ਤੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਮੱਗਰੀ ਗੋਰਾ ਛੱਡ ਗਿਆ। ਮਹੰਤ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਮਸਤਿਆ ਫਿਰਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਸਾਰਾ ਗੋਲੀ-ਸਿੱਕਾ ਤੇ ਹਥਿਆਰ ਚੈਕ ਕੀਤੇ। ਪਾਪੀ ਜ਼ਾਲਮ ਪਾਪ ਕਮਾਉਣ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਧਰ ਸ. ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ (ਧਾਰੋਵਾਲੀਆ) ਆਪਣੇ ਜਥੇ ਵਿਚ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਰਹੇ ਸੀ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ-ਸਥਾਨ ਮੁਕਤ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਆਉਣਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇਕ ਦਸ ਕੁ ਸਾਲ ਦਾ ਲੜਕਾ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਨਾਲ ਜਥੇ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਦੇ ਘਰਦਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਆਣਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰੋਕਿਆ ਪਰ ਉਹ ਨਹੀਂ ਰੁਕਿਆ।

ਮਹੰਤ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਦੇ ਜ਼ਾਲਮ ਗੁੰਡੇ, ਬਦਮਾਸ਼ ਸਵੇਰੇ ਉੱਠਣ ਸਾਰ ਹੀ ਨਸ਼ੇ ਵਰਤਣ-ਵਰਤਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਅਫੀਮ ਤੇ ਸ਼ਰਾਬ ਮਹੰਤ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਆਪ ਵੰਡ ਰਹੇ ਸਨ। ਡਿਊਢੀ ਦਾ ਬਾਹਰਲਾ ਗੇਟ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬ ਨਹੀਂ ਪੀਤੀ ਉਹ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਜਾ ਕੇ ਬੈਠ ਗਏ। ਮਹੰਤ ਬਾਹਰਲੇ ਗੇਟ 'ਤੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਉੱਚੀ ਥਾਂ ਚੌਕੜਾ ਮਾਰ ਕੇ ਮਾਲਾ ਫੇਰਨ ਲੱਗਿਆ। ਮਿੱਥੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਬਦਮਾਸ਼ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹ ਗਏ। ਅੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੁਕ ਗਏ ਜੋ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਬਾਹਰ ਆਉਣੇ ਸੀ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਪਾਠ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ। ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ 'ਤੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਖ਼ੂਨੀ ਕਹਿਰ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਮਹੰਤ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਆਪ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੰਗਤ ਆਉਂਦੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਬੜੀ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ ਆਮ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜੋ ਸੰਗਤ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਕੇ ਮੁੜਦੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਸਾਰੇ ਚੁੱਪ ਵਰਤੀ ਸੀ। ੧% ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ।

ਸਵੇਰ ਸਮੇਂ ਹੀ ਪਵਿੱਤਰ ਡਿਊਢੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਦੋ ਕੁ ਸੌ ਦਾ ਜਥਾ ਪੈਦਲ ਆ ਕੇ ਰੁਕਿਆ। ਇਹ ਜਥਾ ਸ. ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਧਾਰੋਵਾਲੀਏ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਆਇਆ। ਧਰਮੀ ਮਰਜੀਵੜੇ ਇਕ-ਇਕ ਕਰ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਸੀਸ ਝੁਕਾਉਂਦੇ, ਧੂੜੀ ਮਸਤਕ ਨੂੰ ਲਾਉਂਦੇ, ਆਪਣੇ ਧੰਨ-ਭਾਗ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਅੰਦਰ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ। 'ਵਾਹਿਗੁਰੂ-ਵਾਹਿਗੁਰੂ' ਕਰਦੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਬੈਠ ਗਏ। ਭਾਈ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਤਾਬਿਆ ਬੈਠ ਗਏ ਤੇ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਲਿਆ ਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ। ਕੁਝ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ। ਬਾਕੀ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣ ਰਹੇ ਸਨ। ਸਿੰਘ ਏਨੇ ਲੀਨ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਵਾਸ-ਸਵਾਸ, ਰੋਮ-ਰੋਮ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਬੜਾ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦਾ ਵੀ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸਾਰਾ ਖ਼ਿਆਲ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਨਾਲ ਹੀ ਜੋੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਪਰ ਮਹੰਤ ਦੇ ਕਰਿੰਦੇ ਜੋ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਬੈਠੇ ਸਨ, ਉਹ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਇਕ-ਇਕ ਕਰ ਕੇ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ। ਮਹੰਤ ਨੇ ਡਿਊਢੀ ਦਾ ਬਾਹਰਲਾ ਗੇਟ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਗੁੰਡੇ ਲੁਕੇ ਹੋਏ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਸਾਵਧਾਨ ਹੋ ਗਏ। ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਪੁਜੀਸ਼ਨਾਂ ਸੰਭਾਲ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਮਹੰਤ ਵੱਲੀਂ ਸੀ।

ਅਖੀਰ ਪਾਪੀ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਤੇ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਵਾਛੜ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਈ। ਜੋ ਸਿੰਘ

ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤੇ। ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ, ਤੜਫਣ ਲੱਗੇ, ਸਰੀਰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥ-ਪੱਥ ਹੋ ਗਏ। ਲੋਥਾਂ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਈਆਂ। ਖੂਨ ਦੇ ਪਰਨਾਲੇ ਚੱਲ ਪਏ। ਪਾਪੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਵੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਜੇ ਸਿੰਘ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਦਰੋਂ ਹੀ ਗੋਟਾਂ ਨੂੰ ਕੁੰਡੇ ਲਾ ਲਏ। ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ 'ਚ ਖੂਨ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਇਕ ਸਿੰਘ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੋਟ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲੋਂ ਰਾਈਫਲਾਂ ਖੋਹ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੁੰਡਿਆਂ ਦਾ ਨਾਮੋ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਟਾ ਦੇਈਏ। ਪਰ ਜਥੇਦਾਰ ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸ਼ਾਂਤ ਰਹਿ ਕੇ ਹੀ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਦੇਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਮਹੰਤ ਦੇ ਬੱਜਰ ਪਾਪਾਂ ਨੂੰ ਸਾਡਾ ਖੂਨ ਹੀ ਸਾਫ ਕਰੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਪਾਪੀਆਂ ਨੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਗੋਟ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਫਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਤੋੜ ਲਿਆ। ਮੋਰੀ ਵਿਚ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਲੱਗੇ, ਜਦੋਂ ਅੰਦਰ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਗੋਲੀਆਂ ਲੱਗਣ ਲੱਗੀਆਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਚੋਂ ਖੂਨ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗਿਆ, ਬਾਹਰ ਇਕ ਕੁੰਡ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਫਰਸ਼ ਧੋਣ 'ਤੇ ਪਾਣੀ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਲਹੂ ਨਾਲ ਭਰ ਗਿਆ ਤੇ ਉੱਪਰ ਦੀ ਹੋ ਕੇ ਰਾਹ 'ਚ ਪੈਣ ਲੱਗਿਆ। ਸਾਰਾ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਗੂੰਜ ਉੱਠਿਆ। ਮਹੰਤ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੋਟ ਤੋੜ ਦਿੱਤੇ, ਜੋ ਸਿੰਘ ਬਚੇ ਸਨ ਉਹ ਗੋਟ ਤੋੜਦਿਆਂ ਸਾਰ ਹੀ ਗੋਲੀਆਂ ਨਾਲ ਭੁੰਨ ਦਿੱਤੇ। ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਅਲਮਾਰੀ 'ਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਮਹੰਤ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਸ. ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਬੈਠਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਚਾਰ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੇ ਕੇਸਾਂ ਤੇ ਲੱਤਾਂ ਤੋਂ ਫੜ ਕੇ ਮਹੰਤ ਅੱਗੇ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਮਹੰਤ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਗੋਲੀ ਨਹੀਂ ਮਾਰਨੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਪੁੱਠਾ ਕਰ ਕੇ ਜੰਡ ਨਾਲ ਬੰਨ੍ਹ ਦੇਵੋ। ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਜਿਉਂਦੇ ਨੂੰ ਹੀ ਅੱਗ ਲਾ ਦੇਵੋ। ਜ਼ਾਲਮ ਬੁੱਚੜ ਬਦਮਾਸ਼ਾਂ ਨੇ ਸ. ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜੰਡ ਨਾਲ ਪੁੱਠਾ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤਾ। ਥੱਲੇ ਲੱਕੜਾਂ ਨੂੰ ਤੇਲ ਪਾ ਕੇ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਸ. ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਜਿਉਂਦੇ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਾ ਦਿੱਤੀ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ... ਧੰਨ ਸਿੱਖੀ...। ਸ. ਲਛਮਣ ਸਿੰਘ ਬਹੁਤ ਤੜਫਿਆ ਤੇ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਕਿਉਂ ਬਣਨਾ ਪੰਥ ਦਾ ਮੋਢੀ? ਮਹੰਤ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਨੇ ਵੱਡੇ ਭੱਠ ਲੱਕੜਾਂ ਚਿਣ ਕੇ ਬਣਾ ਲਏ। ਸਾਰੇ ਭੱਠਾਂ 'ਤੇ ਸਰੀਰ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਅੰਗ ਬਾਂਹਾਂ, ਲੱਤਾਂ ਭੱਠਾਂ 'ਚ ਚਿਣ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਚਲਦੀ ਗੋਲੀ 'ਚ ਮਹੰਤ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋ-ਚਾਰ ਸਾਧ ਵੀ ਮਾਰ ਲਏ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਥਾਂ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਪਈਆਂ ਸਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਲੋਥਾਂ ਅਕਾਲੀਆਂ ਸਿਰ ਲਾਉਣੀਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਕਿ ਕੇਸ ਸਿਰ ਨਾ ਪਵੇ। ਇਕ ਜ਼ਾਲਮ ਨੇ ਅਲਮਾਰੀ ਖੜਕਦੀ ਸੁਣੀ। ਜਦੋਂ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਵੇਖੀ ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਨਿਆਣੀ ਉਮਰ ਦਾ ਬੱਚਾ ਸੀ। ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੋ ਬੁੱਚੜ ਘੜੀਸ ਕੇ ਮਹੰਤ ਕੋਲ ਲੈ ਗਏ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਕਰਨਾ ਜੀ? ਮਹੰਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਵੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਹਮਾਇਤੀ ਹੈ, ਇਸ ਨੂੰ ਲੱਕੜਾਂ ਦੀ ਬਲ ਰਹੀ ਅੱਗ 'ਚ ਜਿਉਂਦੇ ਨੂੰ ਸੁੱਟ ਦੇਵੋ। ਬੱਚਾ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਛੇਤੀ ਮਾਰ ਦਿਓ ਤਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਜਥੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਬਾਪ ਨਾਲ ਰਲ ਜਾਵਾਂ ਤਾਂ ਜ਼ਾਲਮਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਲਟਾ ਲਟ ਬਲ ਰਹੀ ਅੱਗ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਵਿਚਾਰਾ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਔਖਾ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾ ਗਿਆ। ਪਰ ਇਹ ਖੂਨ-ਪੀਣੇ ਦਰਿੰਦਿਆਂ ਨੇ ਕਸਰ ਕੋਈ ਨਾ ਛੱਡੀ। ਕਰੀਬ 200 ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਇਹ ਬੇਕਸੂਰਾ ਜਥਾ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕਰਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਵਿੱਤਰ ਖੂਨ ਨਾਲ ਸਿੰਜ ਗਿਆ। ਪੰਥ ਪ੍ਰਸਤ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦੇ ਸਦਕਾ ਹੀ ਅੱਜ ਸਿੱਖ ਤੇ ਗੁਰੂ-ਘਰ ਅਜ਼ਾਦ ਹਨ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਕੇ ਮਹੰਤ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਗੁੰਡੇ ਬਦਮਾਸ਼ ਪਠਾਣ ਬਾਹਰ ਖੇਤਾਂ 'ਚ, ਰੇਲਵੇ ਲਾਈਨ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਦੇ ਫਿਰੇ, ਜੋ ਵੀ ਧੱਕੇ ਚੜ੍ਹਿਆ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਹੰਤ ਨਰੈਣ ਦਾਸ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਗਿਆ। ਦੂਰੋਂ ਵਾਹੋ-ਦਾਹੀ ਭੱਜੇ ਆਉਂਦੇ

ਦੇ ਸਿੰਘ ਸ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਮਹੰਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਕੇ ਰੁਕੇ। ਸ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਕਹਿਣ ਲੱਗਿਆ, "ਮਹੰਤਾ! ਤੂੰ ਇਹ ਕਹਿਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇ। ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਅਕਾਲੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਆਫੀ ਦੁਆ ਦੇਵਾਂਗਾ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਘਰ ਦਾ ਵਾਸਤਾ ਈ ਓਏ ਮਹੰਤਾ! ਤੂੰ ਇਹ ਪਾਪ ਕਿੱਥੇ ਲਾਹੇਂਗਾ? "ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ! ਲੱਗਦਾ ਤੂੰ ਵੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦਾ ਹਮਾਇਤੀ ਬਣਦੈਂ।" ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਸ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਿੱਕ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ। ਸ. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਉਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲੱਗਾ ਤਾਂ ਮਹੰਤ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵੀ ਗੋਲੀ ਮਾਰੀ। ਦੋਨੋਂ ਜਣੇ ਕਾਫੀ ਸਮਾਂ ਤੜਫਦੇ ਰਹੇ। ਲਹੂ ਨਾਲ ਸਾਰੇ ਕੱਪੜੇ ਲਾਲ ਹੋ ਗਏ ਤਾਂ ਮਹੰਤ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਅਧਮੋਇਆਂ ਨੂੰ ਨੇੜੇ ਹੀ ਘੁਮਿਆਰ ਦੇ ਆਵੇ ਵਿਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਖ ਬਣ ਗਈ ਤੇ ਇਹ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋ ਗਏ। ਇਸ ਪਾਪੀ ਨੇ ਸੋਨੇ ਵਰਗੇ ਨੌਜਵਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਕੇ ਕਿਹੜੀ ਬਹਾਦਰੀ ਖੱਟ ਲਈ? ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਨਾਂ ਨੂੰ ਕਲੰਕ ਹੀ ਲਾਇਆ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਸੁਚੇਤ ਹੋਣ

ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਸਰਕਟ ਸ਼ਾਰਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਅੱਗਾਂ ਲੱਗਣ ਦੀਆਂ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਵੀ ਅਗਨ ਭੇਟ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿਚ ਸ਼ਰਧਾ-ਵੱਸ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਜਾਵਟੀ ਲੈਂਪ, ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਲੜੀਆਂ ਆਦਿ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾਏ ਜਾਂਦੇ। ਸਰਕਟ ਸ਼ਾਰਟ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਜਦ ਕੋਈ ਦੁੱਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਬੇਵੱਸੀ ਜ਼ਾਹਿਰ ਕਰ ਕੇ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕਈ ਵਾਰ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੂੰ ਛੁਪਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਦੀ ਸੂਈ ਟਿਕਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ। ਗੁਰੂ-ਘਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਮਰਤਾ ਪੂਰਵਕ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਅੰਦਰ ਏ.ਸੀ., ਕੂਲਰ, ਪੱਖੇ, ਲਾਈਟਾਂ, ਪੂਫ, ਦੀਵਾ-ਬੱਤੀ ਆਦਿ ਤਦ ਤੱਕ ਹੀ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦ ਤਕ ਕੋਈ ਨਿਗਰਾਨੀ ਵਾਲਾ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਵੇ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਿਵਾੜ ਬੰਦ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਬਾਹਰ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਬਿਜਲਈ ਉਪਕਰਣ, ਪੂਫ, ਦੀਵਾਬੱਤੀ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਅੰਦਰ ਬਿਜਲੀ ਦੀਆਂ ਤਾਰਾਂ ਸਮੇਤ ਸਮੁੱਚੀ ਫਿਟਿੰਗ ਆਦਿ ਉਚਿਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਸੁਖ-ਆਸਣ ਵਾਲੇ ਪਲੰਘ ਨਾਲ ਬਿਜਲੀ ਦੇ ਬੱਲਬ, ਪੱਖੇ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਯੰਤਰ ਦੀ ਫਿਟਿੰਗ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਰਮੀ, ਤੇਜ਼ ਹਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹਨੇਰੀਆਂ ਆਦਿ ਚੱਲਣ ਸਮੇਂ ਅਕਸਰ ਤਾਰਾਂ ਸ਼ਾਰਟ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਬਣਿਆ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ, ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਦਿੱਤੇ ਸੁਝਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਮਲ 'ਚ ਲਿਆ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਦਬ-ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ।

ਸਕੱਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ

-ਡਾ. ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਹਰਿਰਾ

ਰਾਗ, ਰੰਗ, ਰਸ ਤੇ ਵੈਰਾਗ ਦੀ ਮੂਰਤ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੱਚ-ਮੁੱਚ ਹੀਰਾ ਹੀ ਸਨ। ਆਪ ਗੁਰੂ ਕੇ ਕੀਰਤਨੀਏ ਸਨ। ਆਪ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਰਸੀਲੀ ਤੇ ਸੁਰੀਲੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪ ਗੁਰ-ਇਤਿਹਾਸ 'ਚੋਂ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸੁਣਾਂਦੇ ਤਾਂ ਸਰੋਤਿਆਂ ਦੀ ਬਿਰਤੀ ਟਿਕਾ ਦੇਂਦੇ ਸਨ। ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਡਰ ਦੇ, ਨਿਰਭੈ ਹੋ ਕੇ ਆਖਦੇ ਸਨ। ਆਪ ਦਾ ਆਚਰਣ ਉੱਚਾ-ਸੁੱਚਾ ਤੇ ਮਿਸਾਲੀ ਸੀ। ਆਪ ਸੰਤੋਖੀ ਸਨ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਆਪ ਦਾ ਕੀਰਤਨ ਸੁਣ ਕੇ ਸਰੋਤੇ ਮੁਗਧ ਹੁੰਦੇ, ਤਿਵੇਂ-ਤਿਵੇਂ ਆਪ ਉੱਤੇ ਹੋਰ-ਹੋਰ ਰੰਗ ਚੜ੍ਹਦਾ ਜਾਂਦਾ, ਆਪ ਸਦਾ ਸਹਿਜ ਅਵਸਥਾ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ। ਆਪ ਦਾ ਮਨ ਨੀਵਾਂ ਤੇ ਮਤਿ ਉੱਚੀ ਸੀ। ਆਪ ਜੋ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਕਮਾਂਦੇ ਵੀ ਸਨ। ਆਪ ਗੁਰ ਮਰਯਾਦਾ ਨਿਬਾਹੁਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤੱਕ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ "ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤਨੀਆ ਨਹੀਂ, ਕੀਰਤਨ ਹੀ ਸੀ।" ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਝੰਗ-ਸ਼ਾਹ ਪੁਰ ਦੀ ਹੱਦ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਪਿੰਡ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੌਮ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ "ਫਿਰੂਕਾ" ਸੀ, ਜਿਥੇ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ। ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਨਮ-ਭੂਮੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪਿੰਡ ਫਿਰੂਕਾ ਸਾਰੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋ ਗਿਆ, ਆਮ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, "ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਫਿਰੂਕੇ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਫਿਰੂਕਾ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ।"

ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸਮਕਾਲੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰ ਮਰਯਾਦਾ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਲੱਗੇ ਮੋਰਚਿਆਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸੇਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅਰਪਨ ਕੀਤੀ, ਆਪ ਦੀ ਸੇਵਾ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕੀਰਤਨ ਰਾਹੀਂ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੰਘਾਂ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖੀ ਸਿਦਕ ਦੀ ਉਹ ਸਪਿਰਟ ਭਰੀ ਕਿ ਮੋਰਚੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਿੰਘ ਉਤਸ਼ਾਹ ਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨਾਲ ਭਰ ਜਾਂਦੇ, ਇਕ ਜੱਥੇ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਖਿਆ, "ਮੇਰੇ ਕਲਗੀਧਰ ਜੀ ਦੇ ਸਰੂਪ, ਮੇਰੇ ਪੂਜਨੀਕ ਗੁਰੂ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀਓ! ਜੀਅ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਚਰਨ ਚੁੰਮ ਲਵਾਂ, ਚਰਨ ਧੂੜੀ ਆਪਣੇ ਮਸਤਕ 'ਤੇ ਲਾ ਲਵਾਂ। ਮੈਂ ਆਪ ਦੇ ਸਿੱਖੀ-ਸਿਦਕ ਨੂੰ ਹਜ਼ਾਰ ਵਾਰੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਣਾਮ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਤੁਸੀਂ ਨਿੱਤਰ ਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਪਾਉਣ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਖੜ੍ਹੋ ਹੋ। ਤੁਸਾਂ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਰਹਿਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ੍ਰੀ ਗੰਗਸਰ ਪੁੱਜਦਿਆਂ ਤੱਕ ਤੁਹਾਡੀ ਰਸਨਾ ਤੋਂ ਇਹੀ ਨਿਕਲਦਾ ਰਹੇ-

ਕਬੀਰ ਮੁਹਿ ਮਰਨੇ ਕਾ ਚਾਉ ਹੈ ਮਰਉ ਤ ਹਰਿ ਕੈ ਦੁਆਰ॥

ਮਤ ਹਰਿ ਪੂਛੈ ਕਉਨੁ ਹੈ ਪਰਾ ਹਮਾਰੈ ਬਾਰ॥^੧

ਆਪਣਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭਾਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਅੱਗੇ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਜਿਹੜਾ ਕਲਗੀਆਂ ਵਾਲਾ ਸਤਿਗੁਰੂ ਭਾਈ ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਾਪਾਂ ਗੁਨਾਹਾਂ ਦੇ ਖੱਡੇ ਵਿੱਚ ਡਿੱਗਣੋਂ ਬਚਾਣ

ਲਈ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਵੇਸਵਾ ਦੇ ਦਰ 'ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇਂਦਾ ਰਿਹਾ, ਉਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਧਰਮ, ਕੌਮ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਚਾਣ ਵਾਲੇ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਕਰੇਗਾ? ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸਦਾ ਤੁਹਾਡੇ ਅੰਗ-ਸੰਗ ਹਨ। ਮੇਰੇ ਪੂਜ ਗੁਰ ਸਿੱਖੋ! ਮੇਰੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਨਾਲ ਵੇਖੋ, ਔਹ ਅਰਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀਸ 'ਤੇ ਖੰਡੇ ਚੱਕਰ ਲਗਾ ਕੇ, ਗਾਤਰੇ ਸ੍ਰੀ ਸਾਹਿਬ ਸਜਾ ਕੇ, ਆਪਣੀ ਲੰਬੀ ਬਾਂਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵੱਲ ਉਲਾਰ ਕੇ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ-

ਜੁੱਧ ਜਿਤੇ ਇਨ ਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਦਾਨ ਕਰੇ॥
ਅਘ ਅਉਘ ਟਰੈ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਫੁਨ ਧਾਮ ਭਰੇ॥
ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਲਈ ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਮਰੇ॥
ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਸਜੇ ਹਮ ਹੈ ਨਹੀ ਮੇ ਸੇ ਗਰੀਬ ਕਰੋਰ ਪਰੇ ॥੨॥^੨

ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਨੇਤਰ ਸੱਜਲ ਹੋ ਗਏ, ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸੀ. ਆਈ. ਡੀ. ਦੇ ਸਿਪਾਹੀ, ਥਾਣੇਦਾਰ ਤੇ ਵੱਡੇ ਪੁਲਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵੈਰਾਗ ਭਰੇ ਅੱਥਰੂਆਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਣ ਲਈ ਮੂੰਹਾਂ ਨੂੰ ਰੁਮਾਲਾਂ ਨਾਲ ਢੱਕ ਲਿਆ।

ਐਸਾ ਸੀ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਐਸਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਲੈਕਚਰ ਦਾ ਅਸਰ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ, ਐਸਾ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨੀਆ, ਮਹਾਨ ਵਿਆਖਿਆਕਾਰ, ਮਹਾਨ ਮਨੁੱਖ, ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਦਰਗਾਹੀ-ਸੱਦੇ ਆਉਣ 'ਤੇ "ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਧੰਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ" ਦਾ ਜਾਪ ਕਰਦਾ ਦੇ ਸਤੰਬਰ ੧੯੨੬ ਨੂੰ ਗੁਰਪੁਰੀ ਸਿਧਾਰ ਗਿਆ।

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਰੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ-
"ਤੂੰ ਭਰਾਵਾ ਦੱਸਿਆ-ਮਨੁੱਖ ਹੋਣਾ! ਬੱਸ ਮਿੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਹੈ,
ਸਿੱਖ ਹੋਣਾ ਚੁੱਪ ਹੋਣਾ ਕੰਬ ਖਲੋਣਾ, ਪੱਥਰ ਮੋਮ ਕਰਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ,
ਦਿਲ ਛੁਪਾਣਾ ਆਪਣਾ ਤੇ ਦਿਲ ਹਿਲਾਣਾ ਸੰਸਾਰ ਦਾ,
ਰਹਿਣਾ ਨਿਮਾਣਾ ਪਰ ਸਦਾ, ਉਠਾਣਾ ਝੰਡਾ ਅਕਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ।"

ਹਵਾਲੇ-

੧. ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਗ ੧੩੬੭
੨. ਖਾਲਸਾ ਮਹਿਮਾ (੨), ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ

ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲੈ ਕੇ ਵਜ਼ੀਫੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਹਰ ਸਾਲ ਅਕਤੂਬਰ-ਨਵੰਬਰ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਚਾਹਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਕੱਤਰ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋ: ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ), ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਲਿਖਣ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਖ਼ਬਰਨਾਮਾ

ਸਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਚ ਦਖਲ ਦੇ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਭਟਕਾਉਣ ਦੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ੩੨੮ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਿਆਸਤ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਖੜੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੋਹਰੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾ ਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨਿਰੰਤਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਆਕਾ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਅਜਿਹੀ ਸਿਆਸਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਬਰਗਾੜੀ ਬੇਅਦਬੀ ਮਾਮਲੇ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ 'ਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇਣ ਵਿਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਮ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਹੈ। ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿਵਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਠੋਸ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਕਦਮ ਨਹੀਂ ਚੁਕੇ ਗਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੀ ਹੋਈ ਸੰਸਥਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਆਜ਼ਾਦ ਹੋਂਦ ਹਸਤੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਮਰਜ਼ਾਦਾ ਨੂੰ ਉਲੰਘ ਕੇ ਮਾਨ ਸਰਕਾਰ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਇਸ ਕੇਂਦਰੀ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਏਜੰਡੇ ਤਹਿਤ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਉਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਗਲਤ ਰੰਗ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵਾਰਾ ਖਾਂਦੀ ਸਿਆਸਤ ਕਰੇ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ੩੨੮ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਨਜਿੱਠੇ ਜਾ ਚੁੱਕੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਿਆਸਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਜ਼ ਆਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕਰੜੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਾ ਕਰੇ। (੧ ਜਨਵਰੀ)

ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਗ਼ਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਖ਼ਤ ਖੰਡਨ

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂ ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਗ਼ਲਤ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਖੰਡਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈਸ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਇਜਲਾਸ ਡੀਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ ਹੋਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੱਲ ਠੀਕ ਤੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਜਨਰਲ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੇ ਇਜਲਾਸ ਦੌਰਾਨ ਕੇਵਲ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਪਦ ਲਈ ਚੋਣ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਇਜਲਾਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਰਲ ਚੋਣਾਂ ਮਗਰੋਂ ਪਹਿਲੇ ਇਜਲਾਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹਰ ਸਾਲ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜਨਰਲ ਇਜਲਾਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਐਕਟ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਇਸ ਮੱਧ ਨੂੰ ਤੋੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿੱਚ ਭਰਮ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਨੇ ਅਜਿਹੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਡਾਕਟਰ ਰੂਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਸਤੀਫੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਨੂੰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨਾਲ ਜੋੜ ਕੇ ਦੱਸਣਾ ਵੀ ਤੱਥਹੀਣ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਡਾ. ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਮਲ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵੇਲੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਨ ਨਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਾਚਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਕਰਕੇ ਸੰਗਤ 'ਚ ਭੁਲੇਖੇ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।

(੪ ਜਨਵਰੀ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪੈਰੋਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੀਤੀ ਨਿਖੇਧੀ

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੰਗੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਹੇ ਡੇਰਾ ਸਿਰਸਾ ਮੁਖੀ ਗੁਰਮੀਤ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ੪੦ ਦਿਨ ਦੀ ਪੈਰੋਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਗੰਭੀਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਜ਼ਾ ਕੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿਰੋਧੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਇਹ ਦਰਿਆਦਿਲੀ ਹੈਰਾਨੀਜਨਕ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦਾ ਵੀ ਮਜ਼ਾਕ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਿਆਇਤਾਂ ਦੇਣਾ ਜਿਥੇ ਪੀੜਤ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਮਜ਼ਾਕ ਹੈ ਉਥੇ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਲਈ ਵੀ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ

ਨੂੰ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਦਾ ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਇਨਸਾਫ਼ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਭਰੋਸਾ ਉੱਠ ਜਾਵੇਗਾ। (੪ ਜਨਵਰੀ)

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਏ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਐਫਸੀਆਰਏ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨਿਤ

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਭਾਰਤ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਐਫਸੀਆਰਏ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਜੋਇੰਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਸੋਰਭ ਬਾਂਸਲ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਆਯੂਜ਼ ਬਾਂਸਲ, ਆਈਸੀਏਆਈ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀਏ ਸ. ਚਰਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੀਏ ਸ੍ਰੀ ਰਵੀ ਮਿਗਲਾਨੀ ਨੇ ਅੱਜ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵੀ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਏ ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਦੀਪ ਗੋਇਲ ਅਤੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਦੀਪਿਕਾ ਪ੍ਰਦੀਪ ਗੋਇਲ ਨੇ ਐਫਸੀਆਰਏ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਸੁਨਹਿਰੀ ਮਾਡਲ ਅਤੇ ਲੋਈ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਵੀ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਗੋੜਾ, ਸੀਏ ਇਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਨੱਢਾ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। (੪ ਜਨਵਰੀ)

ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ 'ਤੇ ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬੰਦ ਕਰੇ -ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮੰਨਣ

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ ਨੇ ੩੨੮ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਤਬਹੀਣ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦਾ ਕਰੜਾ ਨੋਟਸ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਲੰਘੇ ਦਿਨ ਆਪ ਆਗੂ ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਉੱਤੇ ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ੩੨੮ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਇੱਕ ਡਾਇਰੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਾਸ ਹੈ, ਇਹ ਸਿਖਰਲਾ ਝੂਠ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਰਕਤ ਹੈ। ਸ. ਮੰਨਣ ਨੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਾਸ ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਡਾਇਰੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਕੋਲ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਜਨਤਕ ਕਰੇ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਮੰਗੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਵਿਧੀ ਵਿਧਾਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਡਾਇਰੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਮਰਾਹ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਕੇਵਲ ਸਿਆਸਤ ਹੈ।

ਸ. ਮੰਨਣ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਲਤੇਜ ਪੰਨੂ ਆਪਣੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਅਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਪ੍ਰਤੀ ਮਨਘੜਤ ਗੱਲਾਂ ਨਾ ਕਰੇ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ

ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਮੇਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਤੇ ਝੂਠੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਹਰਕਤ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। (੫ ਜਨਵਰੀ)

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਝੰਡਾ ਬੁੰਗਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮਨਾਈ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ 'ਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਝੰਡਾ ਬੁੰਗਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਜਥੇ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਅਰਦਾਸ ਭਾਈ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਪਾਵਨ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ੧੯੮੪ 'ਚ ਤੱਤਕਾਲੀ ਕਾਂਗਰਸ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਫ਼ੌਜੀ ਹਮਲਾ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਢਹਿ-ਢੇਰੀ ਕੀਤਾ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਬੇਦੋਸ਼ੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਬਦਲਾ ਲੈਂਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਸਿਰ ਉੱਚਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਮ ਲਈ ਆਪਾ ਵਾਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਸਾਡਾ ਕੌਮੀ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਯਾਦ ਰੱਖੇਗੀ। ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੋੜਾ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ, ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਵੱਡੇ, ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ, ਦਲ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਆਗੂ ਸ. ਕੰਵਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਸਕਰਨ ਸਿੰਘ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝੰਗੀ, ਸ. ਯੁਵਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸੰਗਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। (੬ ਜਨਵਰੀ)

ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਆਤਿਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ ਦੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ

ਕਿਹਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਆਤਿਸ਼ੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਕਰਨ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਆਤਿਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬਾਰੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪ ਆਗੂਆਂ ਦੀ ਘਟੀਆ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਆਪ ਆਗੂ ਆਤਿਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ

ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਭਾਈ ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਉਂਕੇ ਦੇ ਪੱਤਰੇ ਕਾਕਾ ਅਵਜੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓਂ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਬੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੁਤਗੰਜ, ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਗੁਰੇਵਾਲ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੋੜਾ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਬਗੀਚਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ। (1 ਜਨਵਰੀ)

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਆਪਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਉਪ ਦਫਤਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਝੱਬਰ ਤੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲ। (3 ਜਨਵਰੀ)

ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਪੁੱਜੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਗ੍ਰਿਹ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਐਫ.ਸੀ.ਆਰ.ਏ. ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਜੇਐੱਟ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਸੋਭ ਝਾਂਸਲ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਸ੍ਰੀ ਆਯੂਸ਼ ਝਾਂਸਲ, ਆਈ.ਸੀ.ਏ.ਆਈ. ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ.ਏ. ਸ. ਚਰਨਜੋਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੀ.ਏ. ਸ੍ਰੀ ਰਵੀ ਮਿਸ਼ਰਾਨੀ ਨੂੰ ਸੂਚਨਾ ਕੇਂਦਰ ਵਿਖੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਓ.ਐਸ.ਡੀ. ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਗੜਾ ਤੋਂ ਹੋਏ। (4 ਜਨਵਰੀ)

ਸਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਮੂਹ 'ਚ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਝੰਡਾ ਖੁੰਗਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਕੇਹਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਸੀ ਮੌਕੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲਕਾ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਵਪੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਗੜਾ, ਸਾਬਕਾ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਸ. ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਤੋਂ ਹੋਏ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ। (6 ਜਨਵਰੀ)

328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸੰਸਥਾ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸਥਿਤੀ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਓ.ਐਸ.ਡੀ. ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਵਪੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਕਰੋਵਾਲ, ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਨਿਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਾਹਬਾਬ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਡੇਰਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਜੀ, ਸ. ਕੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੇਰਾਬਾਦ, ਸ. ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤਲਵੰਡੀ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ ਤੇ ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ। (6 ਜਨਵਰੀ)

ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਸਵਿੱਫਟ ਕਾਰ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਡੇਰਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮਾਤਾ ਪੁਰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰਾਨ, ਨਾਲ ਹਨ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ। (9 ਜਨਵਰੀ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਅੰਤਿਮ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਰਘੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਠਿਆਣ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬੇਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡਵਾਲਾ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ, ਅੰਤਿਮ ਮੈਂਬਰਾਨ, ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ। (16 ਜਨਵਰੀ)

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਪ ਆਗੂ ਆਤਿਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਪ੍ਰਚਾਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਲਿਸ ਠਾਕਾਣੇ ਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਰਘੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਠਿਆਣ, ਅੰਤਿਮ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਝੱਬਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰਜ ਸ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰਜ ਸ. ਮਨਵੀਤ ਸਿੰਘ। (21 ਜਨਵਰੀ)

ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਬਦੀਕ ਅਕਾਲੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਓ.ਐਸ.ਡੀ. ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਮੰਤਰ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਗੋੜਾ, ਐਕਸੀਅਨ ਸ. ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੇ.ਈ. ਸ. ਬਾਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ। (22 ਜਨਵਰੀ)

ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਸਮੇਂ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਨਾਲ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇਕੱਠ। (26 ਜਨਵਰੀ)

ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾਤੇ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਜਾਏ ਗਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਮਨਮੋਹਕ ਦ੍ਰਿਸ਼। (26 ਜਨਵਰੀ)

ਸਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੰਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਅਮਰੀਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਭੇਟ ਕੀਤੇ ਸਵਰਾਜ ਮਾਜਦਾ ਟਰੱਕ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ, ਓ.ਐਸ.ਡੀ. ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਇੰਜੀ: ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਠਲਵਾਂ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਡੇਰਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ ਤੇ ਹੋਰ। (30 ਜਨਵਰੀ)

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਬਾਅਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੱਨਣ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਖਵਰਨ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਸ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਅੰਡਿਆਸੀ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਣਵਾਲਾ, ਸ. ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਹਿਣੀਵਾਲ, ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲਾਡਵਾਂ, ਉ.ਐਸ.ਡੀ. ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ ਤੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ। (30 ਜਨਵਰੀ)

ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਬਾਅਲ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਰਘੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਡ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕੀਲਾਘਾਟ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੱਨਣ, ਉ.ਐਸ.ਡੀ. ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਵਿਦਿਆ ਇੰਜੀ: ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮੀਡ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ ਤੇ ਡਾ. ਹਜਿੰਦਰ ਕੌਰ। (30 ਜਨਵਰੀ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਖੁੰਦ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਬਾਦ, ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ। (31 ਜਨਵਰੀ)

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਲਰਕ ਬੀਬੀ ਮਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਇੰਚਾਰਜ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਕੌਰ ਪੰਨਵਾਂ, ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸ. ਪ੍ਰੀਤਇੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਹੋਰ।

(ਪੰਨਾ ੧੮ ਦਾ ਬਾਕੀ)

ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਧਰਮ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਿੱਤੀ। ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਆਗੂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਹੱਦ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਜਿਥੇ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਇਹ ਆਪ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਵੀ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੀ ਆਗੂ ਆਤਿਸ਼ੀ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਤੁਰੰਤ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵਾਲ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਆਪਣੇ ਇਸ ਆਗੂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨਗੇ। (੮ ਜਨਵਰੀ)

ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮਾਤਾ ਪੂਰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਵਿੱਫਟ ਗੱਡੀ ਭੇਟ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਮਾਤਾ ਪੂਰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸਵਿੱਫਟ ਗੱਡੀ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ। ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਸਵਿੱਫਟ ਗੱਡੀ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੋੜਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੋੜਾ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸਮਰਥਾ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਹਿਤ ਹੀ ਅੱਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਤਹਿਸੀਲ ਅਜਨਾਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮੁਕਾਮ ਤੋਂ ਮਾਤਾ ਪੂਰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲੋਂ ਬਖਸ਼ੀਆਂ ਦਾਤਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਾਨੇ ਵਜੋਂ ਸਵਿੱਫਟ ਗੱਡੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਤੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੋੜਾ ਨੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੁੱਜੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੀਫ ਸ. ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ ਬੁੱਟਰ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸਰਬਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁੱਚਾ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਗੁਲਜ਼ਾਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। (੯ ਜਨਵਰੀ)

ਏਆਈ ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗ਼ਲਤ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਲਿਆ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਕੱਤਰ ਵੱਲੋਂ ਦੇਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਾਈਬਰ ਕਰਾਈਮ ਸੈੱਲ ਕੋਲ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਆਰਟੀਫੀਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (ਏਆਈ) ਤਕਨੀਕ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਗ਼ਲਤ ਤਸਵੀਰ ਬਣਾ ਕੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਖ਼ਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦਿਆਂ ਦੇਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਸਾਈਬਰ ਕਰਾਈਮ ਸੈੱਲ ਕੋਲ

ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਚ ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਕੇ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦਾ ਕੇਂਦਰੀ ਅਸਥਾਨ ਹੈ, ਜਿਥੋਂ ਸਮੁੱਚੀ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਸਰਬਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪਾਵਨ ਅਸਥਾਨ ਦੀਆਂ ਗ਼ਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਤਸਵੀਰਾਂ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗ਼ਹਿਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਕਈ ਵਾਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਰਕਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਾਈਬਰ ਕਰਾਈਮ ਸੈੱਲ ਨੂੰ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਮਲ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਅਕਾਊਂਟ ਵੀ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖਿਲਵਾੜ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਢੁੱਕਵੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕਰਨੀ ਵੱਡੇ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਬੇਹੱਦ ਸੰਜੀਦਾ ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਮਾਮਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਿਸਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅਜਿਹੀ ਹਰਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਜੁਰੱਅਤ ਨਾ ਕਰੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਨਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ 'ਤੇ ਕੁਮੈਂਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣੇ, ਸਗੋਂ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। (੧੦ ਜਨਵਰੀ)

ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕੀਤੀ ਨਿੰਦਾ

ਕਿਹਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਬੇਹੱਦ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਚਿੰਤਾਜਨਕ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਅੰਦਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਵਕ ਅਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਮਰਿਆਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਜਾਏ ਗਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਨਿਖੇਧੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹਾ ਦੂਜੀ ਵਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਲਈ ਆਪਣਾ ਮਿਸਾਲੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਧਾਰਮਿਕ ਪਰੰਪਰਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੀਆਂ ਮਾਨਵ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੀ ਆਪਸੀ ਸਾਂਝ ਲਈ ਵੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਅੰਦਰ ਵਸਦਾ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸਦਾ ਹੀ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਭਿਆਚਾਰ ਦਾ ਪੂਰਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦਾ ਆਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਵੀ ਮਿਥ ਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਧਰਮ ਪਾਲਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣਾ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ। (੧੧ ਜਨਵਰੀ)

ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੁਣ ਹੋਏ ਤਾਜ਼ਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰੇਗੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਸਿੱਟ ਵੱਲੋਂ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। (੧੨ ਜਨਵਰੀ)

ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਹੋਈ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ

ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਆਤਿਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਟਿੱਪਣੀ
ਸਬੰਧੀ ਨਿੰਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਅੱਜ ਇਥੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਅੰਤ੍ਰਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਆਤਿਸ਼ੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਰੇ ਕੀਤੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਟਿੱਪਣੀ ਬਾਰੇ ਨਿੰਦਾ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੰਦਰ ਚੱਲਦੇ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿਚ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਰੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਘਟੀਆ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਕਰਕੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚੈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਸਿਖਲਾਈ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ੬ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੀਸੀਐਸ ਦੀ ਮੁੱਢਲੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚੈ ਅਕੈਡਮੀ ਆਫ ਜੂਡੀਸ਼ੀਅਲ ਸਰਵਿਸਿਜ ਬਹਾਦਰਗੜ੍ਹ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਵੱਲੋਂ ਅਧੀਨ ਸੇਵਾਵਾਂ ਚੋਣ ਬੋਰਡ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਲਾਅ ਅਫਸਰ ਦੀ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਯਤਨ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਮੁਕਾਬਲਾ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਉੱਚ ਅਹੁਦਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਗੁਰੂ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਮਾਜ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕਾਰਜ ਕਰ ਸਕਣ।

ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ

ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੋਵਰ ਵਿਚ ਇਕ ਨੌਜਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਉਲਟ ਜਾ ਕੇ ਕੀਤੀ ਹਰਕਤ ਦੀ ਵੀ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਕ ਪਾਵਨ ਮਰਯਾਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਮਰਯਾਦਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਰਕਤ ਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਿੱਖ ਹਿਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਠੋਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦਰਸ਼ਨ ਦੀਦਾਰ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਥੋਂ ਦੀ ਪਾਵਨ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਅੰਤਿੰਗ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅੱਜ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਟਰੱਸਟ ਵਿਭਾਗ ਸਮੇਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਰੁਟੀਨ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ।

ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੌਰਾਨ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਰਘੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਲਿਆਣ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਮੰਡਵਾਲਾ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ, ਅੰਤਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੁਗਲਵਾਲ, ਸ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੰਗ, ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਝੱਬਰ, ਸ. ਦਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰ, ਬੀਬੀ ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਾਇਮਪੁਰ, ਸ. ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ, ਸ. ਮੰਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਪੜਖੇੜੀ, ਡਾ. ਜੰਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਏ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੱਡਾ, ਸ. ਪ੍ਰੀਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖੈਰਾਬਾਦ, ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਗੋੜਾ, ਐਕਸੀਅਨ ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸ. ਅਮਨਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲੀ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਜ਼ਾਦਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਮੇਜ ਸਿੰਘ, ਸ. ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

(੧੬ ਜਨਵਰੀ)

ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਾਹਲਾ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿੰਦਾ

ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਸਿੱਧ ਹੋਈ
-ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਾਹਲਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਅੰਗ ਪਾੜ ਕੇ ਕੀਤੀ ਘੋਰ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤੇ ਸੂਬੇ ਪ੍ਰਤੀ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਨਕਾਮੀ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਹੋਣਾ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਸਿੱਧ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਵਿਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖਿਲਾਫ ਵੀ ਕੋਈ ਮਿਸਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੀ, ਜੋ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਹਿਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਜਲੰਧਰ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਾਹਲਾ ਵਿਚ ਪਾਵਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਅੰਗ ਪਾੜ ਦੇਣਾ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਵੀ ਵੱਡੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲਗਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਕੈਮਰੇ ਵੀ ਬੰਦ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਤਾਕਤਾਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਅਤੇ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਘਰਸ਼ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲੋਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਹੇਠ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ੍ਰੀ ਮੋ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਹੌਲ ਅੰਦਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਚ ਨਿਗਰਾਨੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ। ਹਰ ਸਮੇਂ ਸੇਵਾਦਾਰ ਤਾਇਨਾਤ ਰੱਖੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦਾ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

(੨੧ ਜਨਵਰੀ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪ ਆਗੂ ਆਤਿਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਕੀਤੀ ਮੰਗ

ਦਿੱਲੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਚ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਰੇ ਵਰਤੋਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਲਈ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਦਰਖਾਸਤ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ/ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਆਗੂ ਆਤਿਸ਼ੀ ਮਾਰਲੇਨਾ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਬਾਰੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਰਘੁਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਦੀ ਅਗਵਾਈ 'ਚ ਪੁੱਜੇ ਵਫ਼ਦ ਵਿਚ ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਲਿਆਣ, ਅੰਤਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਝੱਬਰ, ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਮਨਵੀਤ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵਫ਼ਦ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਦਰਖਾਸਤ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ੬ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਆਤਿਸ਼ੀ ਨੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅੰਦਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਦਿਆਂ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗਹਿਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਵੀ ਦਰਜ ਹਨ। ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ

ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਲਈ ਰਾਹ-ਦਸੇਰਾ ਹਨ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਤ, ਪਾਤ, ਨਸਲ, ਭੇਦ ਤੋਂ ਉਪਰ ਉੱਠ ਕੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਆਪ ਆਗੂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਅੰਦਰ ਵੱਸੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ। ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਜਾਣਬੁਝ ਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਉਸ ਦੀ ਸਿੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਸਮੇਤ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਅੰਦਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਮਨਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪ੍ਰਤੀ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਰਤਣੀ ਬੇਹੱਦ ਮੰਦਭਾਗੀ ਹੈ। ਵਫ਼ਦ ਨੇ ਪੁਲਿਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਪਾਸੋਂ ਆਪ ਆਗੂ ਆਤਿਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਬਦਲੇ ਪਰਚਾ ਦਰਜ ਕਰਦਿਆਂ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਕਿਸੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਵਾਲੀ ਹਰਕਤ ਨਾ ਕਰੇ। (21 ਜਨਵਰੀ)

ਨਵੰਬਰ 1984 ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨਾ ਪੀੜਤਾਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ 1984 'ਚ ਹੋਏ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਨੂੰ ਜਨਕਪੁਰੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸਪੁਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣਾ ਕਰੀਬ 39 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਆਸ ਲਗਾਈ ਬੈਠੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਘੋਰ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗਹਿਰੀ ਸੱਟ ਮਾਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਵੰਬਰ 1984 ਦਾ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਇਤਿਹਾਸ ਅੰਦਰ ਕਰੂਰਕਾਰੇ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਰਕਾਰੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਹਿਸ਼ੀਆਨਾ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰ ਕਰੀਬ 39 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਹੇ ਹਨ। ਏਨੀ ਲੰਬੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪੀੜਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ ਨੂੰ ਵੱਡੀ ਪੀੜਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਸਾਫ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਇਕ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਤਲੇਆਮ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਸੱਜਣ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਬਚ ਜਾਣਾ ਦੁਖਦਾਈ ਤੇ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਹੈ। (22 ਜਨਵਰੀ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿਖੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਲਿਆ ਜਾਇਜ਼ਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ

ਨੇ ਅੱਜ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨਜ਼ਦੀਕ ਅਕਾਲੀ ਮਾਰਕੀਟ ਵਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਨਵੀਂ ਉਸਾਰੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦਾ ਜਾਇਜ਼ਾ ਲਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਪਾਸੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਵੀ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਨੇਪੜੇ ਚਾੜ੍ਹਨਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ ਨੂੰ ਵੇਖਣ ਪੁੱਜੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਪੁੱਜਦੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੁਝ ਸਮਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਸੰਗਤ ਦੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਰਾਂ ਅਤੇ ਮਾਰਕੀਟ ਦਾ ਨੀਂਹ ਪੱਥਰ ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਕੰਮ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ੩੫੦ ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦੀ ਸਦੀਵੀ ਯਾਦਗਾਰ ਵਜੋਂ ਇਥੇ ਵੱਡ-ਅਕਾਰੀ ਸਰਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਭਾਈ ਮਤੀਦਾਸ, ਭਾਈ ਸਤੀਦਾਸ ਅਤੇ ਭਾਈ ਦਿਆਲਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬਲਾਕ ਤਿਆਰ ਹੋਣਗੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਨਾਲ ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੋੜਾ, ਐਕਸੀਅਨ ਸ. ਸੁਖਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਜੇਈ ਸ. ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। (੨੨ ਜਨਵਰੀ)

ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਜਾਇਆ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ

ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਸਬੰਧੀ ਅੱਜ ਧਾਰਮਿਕ ਸਭਾ-ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੀ ਆਰੰਭਤਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪੰਜ ਪਿਆਰੇ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰੋਪਾਓ ਦੇ ਕੇ ਨਿਵਾਜਿਆ। ਅਰਦਾਸ ਉਪਰੰਤ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਪਾਲਕੀ ਸਾਹਿਬ ਵਿਚ ਸੁਸ਼ੋਭਿਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦੌਰਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਤਾਬਿਆ ਬੈਠ ਚੌਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਈ।

ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਰੰਭ ਹੋਏ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਪਲਾਜ਼ਾ ਘੰਟਾ ਘਰ, ਜ਼ਲ੍ਹਿਆਂ ਵਾਲਾ ਬਾਗ, ਚੌਂਕ ਘਿਓ ਮੰਡੀ, ਪਾਣੀ ਵਾਲੀ ਟੈਂਕੀ, ਸਵਰਨ ਹਾਊਸ, ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ ਰੋਡ, ੧੦੦ ਫੁੱਟੀ ਰੋਡ ਤੋਂ ਤੇਜ ਨਗਰ ਚੌਂਕ, ਸ਼ਹੀਦ ਉਪਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ, ਕੋਟ ਮਾਹਣਾ ਸਿੰਘ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਰੋਡ ਆਦਿ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੰਗਤ ਨੇ ਭਰਵਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਘੋੜੇ, ਉਠ ਅਤੇ ਹਾਥੀ ਸਮੇਤ ਜਾਹੋ-ਜਲਾਲ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਈਆਂ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ

ਗਤਕਾ ਤੇ ਬੈਂਡ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਭਰਵੀਂ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੜਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਈ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਭਾਈ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੜਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ, ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਰਿਆੜ, ਸ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੂਬੀ, ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਢੱਡੇ, ਵਧੀਕ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਮੁਖੀ, ਸ. ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਜੱਫਰਵਾਲ, ਸ. ਬਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਝੰਗੀ, ਸ. ਯੁਵਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇਵੀਦਾਸਪੁਰ, ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਝਬਾਲ, ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਾਦੀਆਂ, ਮੀਤ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਅਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਢੋਟ, ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ, ਸ. ਸਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

(੨੬ ਜਨਵਰੀ)

ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਅਕਾਲੀ ਕਲੋਨੀ ਵਿਖੇ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਸਬੰਧੀ ਸੁਲਤਾਨਵਿੰਡ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਅਕਾਲੀ ਕਲੋਨੀ ਵਿਖੇ ਹਰ ਸਾਲ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਸਾਲਾਨਾ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਮਾਗਮ 'ਚ ਭਾਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਗੀ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਬੀਬੀ ਰੁਪਿੰਦਰ ਕੌਰ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰ-ਜਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ ਗਿਆ। ਇਥੇ ਦੌਰਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਥਾਵਾਚਕ ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਕਥਾ-ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੁਪ੍ਰਿੰਟੈਂਡੈਂਟ ਸ. ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਬਹਿੜਵਾਲ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਮੁਕਤਸਰੀ, ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸ. ਪਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਕਠਿਆਲਾ', ਸ. ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਾਭਾ, ਸਹਾਇਕ ਸੁਪਰਵਾਈਜ਼ਰ ਸ. ਜਗਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਗੁਰਸੰਯੋਗਤ ਸਿੰਘ, ਇੰਚਾਰਜ ਰਾਗੀ ਸ. ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਸ. ਬਲਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਰਾਜਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਸਤਵੰਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਸੁਖਜੀਤ ਸਿੰਘ ਧੂਰੀ, ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗੋਲਡੀ, ਰਾਗੀ ਭਾਈ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਸ. ਧਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ. ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਸੰਗਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। (੨੬ ਜਨਵਰੀ)

ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਸੰਗਤਾਂ ਹੋਈਆਂ ਨਤਮਸਤਕ

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਨੇ
ਵੀ ਭਰੀ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਮੌਕੇ ਵੱਡੀ

ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਿਖੇ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋ ਕੇ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੂੰ ਸਤਿਕਾਰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਮੇਤ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ ਨੇ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ।

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਉਪਰੰਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਆਏ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਕਥਾ ਕੀਤੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਦੀ ਅਰਦਾਸ ਉਪਰੰਤ ਪਾਵਨ ਹੁਕਮਨਾਮਾ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਵਧੀਕ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਗਿਆਨੀ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਰਵਨ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨਾਲ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਇਤਿਹਾਸ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਹਾੜੇ ਦੀ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਜੀਵਨ ਗੁਰੂ ਭਰੋਸੇ ਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਲਿਖ ਕੇ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ। ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਮੁਖੀ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਗੁਰੂ ਆਸ਼ੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂਪਾਮਾਂ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਬੇਹੁਰਮਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਦਿੱਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਲੈਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜੀਵਨ ਬਤੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਆ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਸਜੇ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨਾਂ ਮੌਕੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਜਥਿਆਂ ਨੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਸ਼ਾਨਾਂਮੱਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੋੜਿਆ। ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤ ਨੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰ ਕੇ ਸ਼ਰਧਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਵੀ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ੧੮੧ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਦਾਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਸਮਾਗਮਾਂ ਮੌਕੇ ਬਾਬਾ ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਭੂਰੀ ਵਾਲੇ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਅੰਤਿੰਗ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਮੰਗਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਖਾਪੜਖੇੜੀ, ਮੈਂਬਰ ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇਵਾਲ, ਭਾਈ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਓਐਸਡੀ ਸ ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਵਧੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੋੜਾ, ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਜਤਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਭਰਾ, ਸ. ਅਮਰਬੀਰ ਸਿੰਘ ਫੋਟ, ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਭਾਈ ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਐਨੋਕੋਟ ਨੇ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ।

(੨੭ ਜਨਵਰੀ)

**ਅਮਰੀਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੰਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ
ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਵਿਖੇ ਸਵਰਾਜ ਮਾਜਦਾ ਟਰੱਕ ਭੇਟ**

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੰਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ

ਜੀ ਲਈ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਅਮਰੀਕਾ ਨਿਵਾਸੀ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਵਰਾਜ ਮਾਜਦਾ ਟਰੱਕ ਭੇਟ ਕਰਕੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸ਼ਰਧਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਗਈ। ਸਵਰਾਜ ਮਾਜਦਾ ਟਰੱਕ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਅਹੁਦੇਦਾਰਾਂ ਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ 'ਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੇਸ਼-ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨਤਮਸਤਕ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਪਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਕਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਵੀ ਇਸ ਸੇਵਕ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਲੰਗਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਲਈ ਇਕ ਸਵਰਾਜ ਮਾਜਦਾ ਟਰੱਕ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਸ. ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ, ਇੰਜੀ: ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਵਪੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮਥਰੇਵਾਲ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਧੰਗੋੜਾ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜਲੰਧਰ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ। (੩੦ ਜਨਵਰੀ)

14 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਮਨਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਾਂ ਦੀ 300 ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ- ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ

**ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਗਨੀ ਹੇਠ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਅਤੇ
ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ**

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਅੱਜ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਾਂ ਦੀ ੩੦੦ ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ੧੪ ਮਾਰਚ ੨੦੨੬ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵਾਂ ਦੀ ੩੦੦ ਸਾਲਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ੧੪ ਮਾਰਚ ੨੦੨੬ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸ਼ਹੀਦ ਭਾਈ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਪਿੰਡ ਵਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਵਿਖੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਮਨਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ੧੧ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਸਜਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ੧੨ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਆਰੰਭ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਧਾਰਮਿਕ ਦੀਵਾਨ ਸਜਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਸਮਾਗਮ ੧੪ ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰਨਗੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਤਾਬਦੀ ਦਿਹਾੜੇ

ਕੌਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਅਤੇ ਵਿਰਸੇ ਨਾਲ ਜੁੜਨ ਤੇ ਪ੍ਰਚਾਰਨ ਦਾ ਅਹਿਮ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਿੱਸਾ ਬਣਨ ਤਾਂ ਕਿ ਕੌਮੀ ਦਿਹਾੜੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਬਣ ਸਕਣ।

ਐਡਵੋਕੇਟ ਧਾਮੀ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਅੱਜ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਹਿਰ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਰਗਰਮ ਕਰਦਿਆਂ ਅਪ੍ਰੈਲ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਤਹਿਤ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਜਥੇ ਪਿੰਡ-ਪਿੰਡ ਜਾ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਵੀ ਆਯੋਜਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੋਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਧੀਨ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਰਘੂਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ, ਜੂਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਕਲਿਆਣ, ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮੰਨਣ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਸ. ਸੁਖਵਰਜ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂ, ਸ. ਪ੍ਰਿਤਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਜੈਬ ਸਿੰਘ ਅਭਿਆਸੀ, ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਵਣਵਾਲਾ, ਸ. ਰਾਮਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਹਿਣੀਵਾਲ, ਸ. ਤੇਜਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਲਾਡਵਾਂ, ਓਐਸਡੀ ਸ. ਸਤਬੀਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ, ਸਕੱਤਰ ਵਿਦਿਆ ਇੰਜੀ: ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਾਹਲਵਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਸ਼ਾਹਬਾਜ਼ ਸਿੰਘ, ਵਪੀਕ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਬਿਜੈ ਸਿੰਘ, ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੱਸੀ, ਸ. ਹਰਭਜਨ ਸਿੰਘ ਵਕਤਾ, ਡਿਪਟੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਬੀਬੀ ਸਤਵੰਤ ਕੌਰ, ਡਾ. ਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ, ਇੰਚਾਰਜ ਸ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। (੩੦ ਜਨਵਰੀ)

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਧਿਆਨ 'ਚ ਲਿਆਂਦੇ ਬਿਨਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ

ਕਾਰਵਾਈ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਦਖਲ- ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ- ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹਰਕਤ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਦਿੰਦਿਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਆਪਮੁਹਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ 'ਚ ਦਖਲ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਾਰੀ ਪ੍ਰੈੱਸ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲਏ ਜਾਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਣਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

ਸਕੱਤਰ ਸ. ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਆਸਥਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਹਰਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਪੁਲਿਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਜਾਂ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੂਚਨਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੇਸ਼ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਖਿਆ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਹਰਕਤ ਸਬੰਧੀ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਜਾਵੇਗੀ। (੩੧ ਜਨਵਰੀ)

ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਮਹੀਨਾ ਦਸੰਬਰ 202੫

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
੧	ਪੂੰਜੀਗਤ	੧	੦.੦੦	੭੨੫੦੦੦.੦੦
੨	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੫	੪੪	੨੯੫੨੦.੦੦	੧੯੦੭੨੯੨੩੨.੦੦
੩	ਧਾਰਮਿਕ ਫੰਡ ੮੭	੮੭	੦.੦੦	੧੭੩੪੯੬੮.੦੦
੪	ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਹਾਇਤਾ	੧੨੫	੦.੦੦	੫੨੨੯੦੦.੦੦
੫	ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੧੫੨	੦.੦੦	੪੮੬੮੫੦੮.੦੦
੬	ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਜੀਫੇ/ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ ਤੇ ਖੋਜ ਕੇਂਦਰ	੧੭੧	੧੮੩੭੩੮੨.੦੦	੪੮੧੪੦.੦੦
੭	ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ	੨੧੩	੩੧੪੨੨੨.੦੦	੦.੦੦
੮	ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਸਿਕ ਪੱਤਰ)	੨੪੦	੧੮੬੯੯੧੭.੦੦	੬੫੨੦੦.੦੦
੯	ਗੁਰਮਤਿ ਗਿਆਨ ਹਿੰਦੀ	੨੬੫	੫੩੩੭੨੫.੦੦	੫੧੬੦.੦੦
੧੦	ਧਰਮ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਚਾਰ	੨੮੪	੧੩੬੩੫੪੮.੦੦	੦.੦੦
੧੧	ਕਿਰਾ: ਦੁਕਾਨਾਂ ਤੇ ਫਲੈਟਸ, ਯੂ.ਪੀ. ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੩੦੫	੦.੦੦	੩੬੯੫੭.੦੦
੧੨	ਲਿਟਰੇਚਰ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਡਾਇਰੀਆਂ, ਕੈਲੰਡਰ, ਸੇਵਾਫਲ ਖਰੜੇ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ ਤੇ ਖ੍ਰੀਦ)	੩੧੭	੭੨੩੨੪੯.੦੦	੦.੦੦
੧੩	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗਜ਼ਟ ਦਾ ਹਿੱਸਾ	੩੩੦	੫੩੪੨੮੧.੦੦	੦.੦੦
੧੪	ਉੱਚ-ਹਸਤੀਆਂ, ਪੰਥਕ-ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਰੋਸ਼ਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੩੩੧	੫੭੬.੦੦	੦.੦੦
੧੫	ਆਡਿਟ ਫੀਸ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨਲ ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੩੩੫	੨੭੭੩੦.੦੦	੦.੦੦
੧੬	ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਛਪਾਈ	੩੩੯	੫੪੧੩੫੦.੦੦	੦.੦੦
੧੭	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਦਫਤਰ	੩੪੪	੪੯੯੫੭੭੪.੦੦	੨੫੭੯੮.੦੦
੧੮	ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਲਿਟਰੇਚਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਦਿ	੩੪੯	੬੦੯੧੦੭.੦੦	੦.੦੦
੧੯	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਲਾਊਂਸ ਡਰਾਈਵਰਜ਼	੩੫੫	੧੦੦੧੨੫੯.੦੦	੦.੦੦
੨੦	ਤਨਖਾਹ ਧਾਰਮਿਕ ਟੀਚਰ	੩੬੫	੧੭੪੪੮੭੦.੦੦	੦.੦੦
੨੧	ਡਾਕ ਤੇ ਤਾਰ ਖਰਚ	੩੭੧	੧੭੧੭੮.੦੦	੦.੦੦
੨੨	ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ (ਤਨਖਾਹ ਫਿਲਮ ਉਪਰੋ:, ਮੁੰਰ: ਤੇ ਸ:ਖ: ਆਦਿ)	੩੮੩	੨੪੭੩੫੮.੦੦	੦.੦੦

੨੩	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ ਤੇ ਮੁਰੰਮਤਾਂ)	੪੧੮	੩੭੬੩੬੮.੦੦	੨੦੦੦.੦੦
੨੪	ਮੁਕੱਦਮੇ	੪੨੭	੩੫੮੨੮੪੪.੦੦	੦.੦੦
੨੫	ਟੈਲੀਫੋਨ	੪੩੭	੭੦੨੩੯.੦੦	੦.੦੦
੨੬	ਮੁਰੰਮਤ ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਆਦਿ	੪੫੨	੩੨੦੦.੦੦	੦.੦੦
੨੭	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ (ਆਉ ਭਗਤ)	੪੬੦	੧੬੧੦੦.੦੦	੦.੦੦
੨੮	ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੪੮੫	੪੩੩੭੮.੦੦	੦.੦੦
੨੯	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਤੇ ਚੋਸ਼ਨੀ	੬੧੬	੫੦੦੮੫.੦੦	੬੬੩.੯੦
੩੦	ਬੀਮਾ ਗੱਡੀਆਂ ਤੇ ਕੈਸ਼	੫੧੬	੮੭੮੫੮.੦੦	੦.੦੦
੩੧	ਬੀਮਾ ਪੇਸ਼ਗੀ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ	੫੨੯	੦.੦੦	੮੨੮੮੩੭.੯੦
੩੨	ਬੀਮਾ ਪੇਸ਼ਗੀ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਮੈਡੀਕਲੇਮ	੫੪੨	੦.੦੦	੮੦੬੩੫੭੬.੨੦
੩੩	ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਆਦਿ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੫੪੯	੧੪੦੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੩੪	ਸ਼ਤਾਬਦੀਆਂ ਸਮਾਰੋਹ	੧੮੮੯	੧੮੯੪੨੮੦੩.੦੦	੨੦੭੭੭੫੩੫.੦੦
੩੫	ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੬੩੪	੯੯੯੬੫੨.੦੦	੩੦੯੯੮.੦੦
੩੬	ਸੰਤ ਫਤਹਿ ਸਿੰਘ ਸੰਤ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾ ਜੋਹੜ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ, ਰਾਜਸਥਾਨ	੬੪੦	੨੩੬੯੩੭.੦੦	੦.੦੦
੩੭	ਗਿਆਨੀ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਢਾਡੀ ਕਾਲਜ, ਗੁਰੂ ਕੀ ਵਡਾਲੀ	੬੫੧	੩੫੨੯੦੭.੦੦	੦.੦੦
੩੮	ਗੁਰੂ ਕਾਸ਼ੀ ਗੁ: ਇੰਸ: ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ (ਬਠਿੰਡਾ)	੬੬੧	੪੮੬੨੬੩.੦੦	੧੦੪੧੩.੦੦
੩੯	ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਵਿਦਿਆਲਾ ਜੁਬਲੀ ਪਰਮਸ਼ਾਲਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ	੬੭੧	੩੧੭੩੧੦.੦੦	੦.੦੦
੪੦	ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ (ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ)	੬੮੨	੨੭੦੯੯੬.੦੦	੨੦੬੮.੦੦
੪੧	ਸਬ-ਆਫਿਸ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ	੬੯੧	੧੪੮੦੨੪੧.੦੦	੧੫੦੦੦.੦੦
੪੨	ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ ਕੀ ਬਠਿੰਡਾ	੭੦੦	੩੫੩੦੩੬੨.੦੦	੦.੦੦
੪੩	ਸ਼ਹੀਦ ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਾਦੀਆਂ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਤਨ:, ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ: ਆਦਿ	੭੦੩	੬੭੬੭੪.੦੦	੦.੦੦
੪੪	ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਖਾਲਸਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਭੂਰਾ ਕੋਹਨਾ ਤਰਨਤਾਰਨ ਤਨ:, ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ: ਆਦਿ	੭੦੮	੩੫੮੨੪੭.੦੦	੦.੦੦
੪੫	ਸ੍ਰ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਗੁਰ: ਸੰਗ: ਵਿਦਿ: ਕਾਲਾ ਮਲ੍ਹਾ ਛਾਪਾ ਬਰਨਾਲਾ ਤਨ:, ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ: ਆਦਿ	੭੧੪	੪੮੭੦੯੫.੦੦	੦.੦੦
੪੬	ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਕਾਲਜ ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਲੋਧੀ, ਕਪੂਰਥਲਾ ਤਨ:, ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ: ਆਦਿ	੭੨੦	੫੬੩੪੭੯.੦੦	੦.੦੦
੪੭	ਸ਼ਹੀਦ ਬਾਬਾ ਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗੁਰ: ਵਿਦਿ: ਬਰਨਾਲਾ (ਬਖਸ਼ੀ ਵਾਲੀ ਕੋਠੀ) ਤਨ:, ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ: ਆਦਿ	੭੨੮	੨੫੩੪੩੪.੦੦	੦.੦੦

੪੮	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਖਲਾਈ ਵਿਦਿ: ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਨਾਨਕ ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ ਤਨ:, ਸ:ਖ: ਤੇ ਫੁਟ: ਆਦਿ	੭੩੬	੨੫੪੫੮੬.੦੦	੦.੦੦
੪੯	ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਅਕੈਡਮੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੭੪੧	੧੩੫੫੪੭.੦੦	੦.੦੦
੫੦	ਜਥੇ:ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌਹੜਾ ਇੰਸੀ: ਆਫ ਐਡਵਾਂਸ ਸਿੱਖ ਸਟੱਡੀਜ਼, (ਤਨਖਾਹਾਂ, ਆਨਰੇਰੀਅਮ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ)	੭੫੫	੧੨੬੨੬੭੭.੦੦	੧੧੪੩੯੦.੦੦
੫੧	ਸਮੂਹ ਮੁਰਮੰਤ ਇਮਾਰਤਾਂ (ਮਿਸ਼ਨ, ਕਾਲਜ, ਗੁਰਮਤਿ ਇੰਸ, ਅਕੈਡਮੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆਲੇ)	੭੭੧	੬੬੦੪੦.੦੦	੦.੦੦
੫੨	ਤਨਖਾਹ ਭਾਈ ਨਗਾਹੀਆ ਜੀ ਪਬ:ਸਕੂਲ ਫਾਰ ਡੈਫ ਆਲਮਗੀਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ	੭੮੪	੪੧੭੨੧੨.੦੦	੦.੦੦
੫੩	ਤਨਖਾਹ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੭੯੪	੬੮੧੨੭੭੦.੦੦	੧੩੫੦੦੦.੦੦
੫੪	ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਚਾਰਕ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਵੀਸ਼ਰ ਸਾਹਿਬਾਨ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੮੦੪	੨੮੬੬੪੯.੦੦	੦.੦੦
੫੫	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ ਤੇ ਕੈਂਪਸ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਨਸ਼ਾ ਮੁਕਤੀ ਮੁਹਿੰਮ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ	੮੨੨	੬੪੮੦੯੫.੦੦	੦.੦੦
੫੬	ਫੁਟਕਲ ਖਰਚ ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਚਾਰ	੮੫੦	੦.੦੦	੧੧੦੦.੦੦
੫੭	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ	੮੫੫	੪੪੭੧੩੭.੦੦	੦.੦੦
੫੮	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੮੬੨	੬੦੧੬.੦੦	੦.੦੦
੫੯	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੮੭੮	੨੫੯੫੩.੦੦	੦.੦੦
੬੦	ਗੁਰ:ਵਿਦਿਆਲਾ ਸ਼ੇਖੂਪੁਰਾ ਮੰਦੂਰੀ, ਕਰਨਾਲ ਤਨ:, ਵਜੀ:, ਸ: ਖਰਚ ਤੇ ਫੁਟ:	੮੯੧	੧੬੯੩੭੪.੦੦	੧੪੬੪.੦੦
੬੧	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਗੁ: ਪਲਾਹ ਸਾਹਿਬ, ਊਨਾ)	੮੯੯	੩੦੭੪੮੬.੦੦	੦.੦੦
੬੨	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਰਾਜਿਸਥਾਨ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ)	੯੦੭	੨੯੨੦੫੫.੦੦	੦.੦੦
੬੩	ਤਨ: ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ ਹਾਪੁੜ (ਯੂ:ਪੀ:) ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਮਿਸ਼ਨ	੯੨੧	੨੦੩੫੯੭੩.੦੦	੦.੦੦
੬੪	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ, ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ, ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ, ਹਾਪੁੜ (ਯੂ:ਪੀ:) ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੯੨੬	੪੩੬੩੪.੦੦	੦.੦੦

੬੫	ਟੈਕਸਿਸ ਹਾਊਸ ਤੇ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਬਿਜਲੀ ਮੁਰੰਮਤ ਸਾਮਾਨ ਯੂ:ਪੀ:, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੯੩੭	੬੮੮੨੩.੦੦	੨੩੪੯.੦੦
੬੬	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਯੂ:ਪੀ:, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੯੩੯	੮੦੦੬.੦੦	੦.੦੦
੬੭	ਤਨ:, ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੯੪੩	੧੬੮੭੫੨.੦੦	੦.੦੦
੬੮	ਫੁਟਕਲ ਦਫਤਰ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੯੪੬	੬੩੪੫੨.੦੦	੦.੦੦
੬੯	ਦੀਵਾਨ ਮੇਲੇ ਤੇ ਕੈਂਪਸ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦਿੱਲੀ	੯੫੪	੮੧੧੯੯.੦੦	੦.੦੦
੭੦	ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲੇ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨਪੁਰ, ਯੂ.ਪੀ.	੯੬੪	੨੦੩੫੬੮.੦੦	੧੨੯੫.੦੦
੭੧	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ, ਹਾਪੜ (ਯੂ:ਪੀ:)	੯੬੧	੫੨੬੧੧.੦੦	੦.੦੦
੭੨	ਗੁਰ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੱਕਾ ਕੂਆਂ, ਸੰਤ ਸਭਾ ਨਗੀਨਾ, ਬ੍ਰਿੰਦਾਬਨ, ਗੜਮੁਕਤੋਸਰ, ਅਲੀਗੜ੍ਹ (ਯੂ:ਪੀ:)	੯੭੧	੬੭੫੯੨.੦੦	੫੫੦੩੪.੦੦
੭੩	ਗੁ:ਚਾਚਾ ਫੱਗੂਮੱਲ ਜੀ ਸਾਸਾਰਾਮ ਰੋਹਤਾਸ, ਬਿਹਾਰ ਤਨਖਾਹ, ਸ. ਖਰਚ ਆਦਿ	੯੭੫	੧੫੩੭੧੦.੦੦	੦.੦੦
੭੪	ਸੰਗੀਤ ਵਿਦਿਆਲਾ ਬਗੜੀ ਗਜ਼ਰੋਲਾ ਯੂ:ਪੀ:	੧੦੦੨	੧੦੩੮੭.੦੦	੦.੦੦
੭੫	ਗੁ: ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ ਮਗਹਰ ਗੋਰਖਪੁਰ ਯੂ.ਪੀ.	੧੦੦੬	੪੦੦੭੦.੦੦	੦.੦੦
੭੬	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ) ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਮਿਸ਼ਨ, ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ, ਗੁਜਰਾਤ	੧੦੧੪	੧੩੫੦੫੮.੦੦	੦.੦੦
੭੭	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ, ਪੂਰਬੀ ਭਾਰਤ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ (ਕਲਕੱਤਾ), ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਗੁਜਰਾਤ ਅਤੇ ਉੜੀਸਾ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੧੮	੧੦੫੨੨.੦੦	੦.੦੦
੭੮	ਗੁ: ਨਾਨਕ ਦਰਸ਼ਨ ਮਾਊਟ ਆਬੂ, ਗੁਜਰਾਤ	੧੦੨੪	੬੪੮੫੩.੦੦	੧੬੭੫੫੫.੦੦
੭੯	ਤਨ: ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੩੨	੩੦੬੩੭੧.੦੦	੦.੦੦
੮੦	ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਗੁ:ਵਿਦਿ: ਛੱਤੀਸਗੜ੍ਹ ਮਿਸ਼ਨ (ਤਨ:ਸਫਰ ਖਰਚ ਅਤੇ ਬਿੱਲ ਆਦਿ)	੧੦੪੪	੧੩੧੮੪੧.੦੦	੧੧੧੮੦੯.੦੦
੮੧	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੪੭	੭੮੫੫੫੫.੦੦	੦.੦੦
੮੨	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਅਤੇ ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ ਜੰਮੂ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੫੩	੫੭੩੭੨.੦੦	੦.੦੦
੮੩	ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਮਿਸ਼ਨ ਸਤਵਾਰੀ ਨਰਵਾਲ ਪਾਈ, ਜੰਮੂ	੧੦੫੯	੧੧੩੩੭.੦੦	੪੨੫੪੩.੦੦
੮੪	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਟਾਫ਼ ਕਾਂਸ਼ੀਪੁਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੭੨	੭੯੬੭੩੮.੦੦	੦.੦੦

੮੫	ਫੁਟਕਲ ਆਦਿ, ਕਾਂਸ਼ੀਪੁਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੭੬	੧੦੫੧੨.੦੦	੦.੦੦
੮੬	ਦੀਵਾਨ, ਮੇਲੇ, ਕੈਂਪਸ ਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਗੁਰਮਤਿ ਦਸਤਾਰ ਸਮਾਗਮ ਕਾਂਸ਼ੀਪੁਰ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੦੭੬	੨੯੪੯੬.੦੦	੦.੦੦
੮੭	ਤਨਖਾਹ, ਸਫਰ ਖਰਚ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਨੇਪਾਲ	੧੦੮੨	੨੩੫੪੯.੦੦	੦.੦੦
੮੮	ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਲਖਨਊ	੧੦੮੬	੫੭੮੧.੦੦	੦.੦੦
੮੯	ਸਹਾਇਤਾ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆਂ ਲਿਟਰੇਚਰ ਆਦਿ	੧੦੯੬	੫੨੪੯੨.੦੦	੦.੦੦
੯੦	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੧੧੮	੧੭੬੦੪੭੨.੦੦	੦.੦੦
੯੧	ਸਹਾਇਤਾ ਭੋਟਾ ਰਹਿਤ ਕੀਰਤਨੀ ਸਾਜ਼	੧੧੪੬	੨੨੮੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੨	ਸਹਾਇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰਲੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੧੫੫	੧੦੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੩	ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ ਸਕੂਲਾਂ/ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ	੧੧੭੧	੨੦੮੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੪	ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰ	੧੨੫੯	੩੫੯੮੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੫	ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ, ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ (ਸ਼੍ਰੋ:ਗੁ:ਪ੍ਰ:ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ)	੧੩੦੯	੪੨੮੦੦੦੦੦.੦੦	੨੨੧੪੫.੦੦
੯੬	ਸਹਾਇਤਾ ਧਾਰਮਿਕ, ਪੰਥਕ ਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਪੰਥਕ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ	੧੩੨੧	੫੭੩੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੭	ਸਹਾਇਤਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ, ਗਰੀਬ ਤੇ ਲੋੜਵੰਦ ਪਰਿਵਾਰ, ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਆ, ਸਕੂਲ/ਕਾਲਜ ਆਦਿ ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ	੧੩੪੮	੫੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੮	ਸਹਾਇਤਾ ਬੀਬੀ ਭਾਨੀ ਕੰਨਿਆ ਨੇਤਰਹੀਣ ਵਿਦਿ: ਸੰਨ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਛੋਹਰਟਾ ਰੋਡ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੧੩੮੬	੫੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੯੯	ਸਹਾਇਤਾ ਮੁਫਤ ਵਿਦਿਆ ਗੁਰਸਿੱਖ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ	੧੪੦੬	੨੯੯੪੮੨੧.੦੦	੦.੦੦
੧੦੦	ਸਟਾਕ ਲਿਟਰੇਚਰ, ਡਾਇਰੀ, ਕੈਲੰਡਰ ਆਦਿ (ਛਪਾਈ) ਪੂੰਜੀਗਤ ਖਰਚੇ	੧੫੧੨	੪੪੯੧੯੫.੦੦	੩੪੧੧੦੭.੦੦
੧੦੧	ਸਟਾਕ ਕਕਾਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸੰਚਾਰ	੧੫੩੬	੧੬੭੪੧੦.੦੦	੧੨੯੩੬੬੮.੦੦
੧੦੨	ਸਾਮਾਨ ਦਫਤਰ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੧੫੫੬	੩੩੬੪੭.੦੦	੦.੦੦
੧੦੩	ਸਾਮਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੇ ਬੁੱਢਾ ਜੌਹੜ	੧੫੮੫	੭੨੫੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੪	ਸਾਮਾਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗ: ਵਿਦਿਆਲਾ ਕਾਲਾ ਮੱਲ੍ਹਾ (ਸੰਗਰੂਰ)	੧੬੨੧	੫੨੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੦੫	ਸਾਮਾਨ ਗੁ:ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਮਿਸ਼ਨ ਨਰਵਾਲ ਪਾਈ ਸਤਵਾਰੀ, ਜੰਮੂ	੧੬੪੩	੩੯੦੦.੦੦	੦.੦੦

੧੦੬ ਆਮਦਨ ਕਰ	੧੭੭੫	੨੨੫੦੦.੦੦	੨੫੫੦੦.੦੦
੧੦੭ ਟੀ.ਡੀ.ਐਸ. (ਅਦਾਇਗੀ ਯੋਗ)	੧੮੧੫	੨੨੭੮੧.੦੦	੨੫੩੪੦੭.੦੦
੧੦੮ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ	੧੮੪੧	੧੪੭੨੦੦.੦੦	੫੦੪੦੦.੦੦
੧੦੯ ਇਮਾਰਤ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਸੀਮਿੰਟ)	੧੮੫੩	੦.੦੦	੧੨੭੪੦੦.੦੦
੧੧੦ ਇਮਾਰਤ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਸਰੀਆ)	੧੮੫੫	੦.੦੦	੧੪੮੫੦੯੬.੦੦
੧੧੧ ਇਮਾਰਤ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੱਖ ਮਿ: ਕਾਲਜ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ (ਠੇਕੇਦਾਰ)	੧੮੫੭	੨੮੧੩੮੪੭.੦੦	੦.੦੦
੧੧੨ ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਖਾਹ	੨੦੧੨	੯੪੫੮੨.੦੦	੨੨੩੪੪੨.੦੦
੧੧੩ ਅਣਦਿੱਤੇ ਬਿਲਜ਼	੨੦੨੬	੦.੦੦	੨੦੦.੦੦
੧੧੪ ਅਣਦਿੱਤੇ ਬਿਲਜ਼ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ (ਗੁਰਬਾਣੀ ਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਲਿਟ: ਫੰਡ)	੨੦੩੨	੦.੦੦	੩੯੫੦੬.੦੦
੧੧੫ ਅਮਾਨਤ ਜਨਰਲ	੨੦੪੪	੦.੦੦	੪੩੦੨੧੮੮.੦੦
੧੧੬ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੨੧੬੮	੧੨੪੭੬੨੪੪.੦੦	੧੪੮੬੧੬੫੪.੦੦
੧੧੭ ਜਮਾਨਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ	੨੧੯੭	੩੩੦੦੦.੦੦	੬੦੦੦.੦੦
੧੧੮ ਜਮਾਨਤਾਂ ਜਨਰਲ ਤੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੨੨੧੫	੫੦੦੦੦੦.੦੦	੦.੦੦
੧੧੯ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤੇ ਬਿਜਲੀ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੨੨੯	੧੯੬੯੨੫.੦੦	੯੧੭੪੯.੦੦
੧੨੦ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਰੋਸ਼ਨੀ ਗੁ:ਮੰਜੀ ਸਾਹਿਬ ਆਲਮਗੀਰ	੨੨੪੨	੦.੦੦	੧੧੮੧.੦੦
੧੨੧ ਅਮਾਨਤ ਗੁ: ਸ਼੍ਰੀ ਅੰਬ ਸਾਹਿਬ, ਮੋਹਾਲੀ	੨੨੪੮	੦.੦੦	੮੭੪.੦੦
੧੨੨ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੨੨੫੧	੦.੦੦	੧੭੩੮੯.੦੦
੧੨੩ ਅਮਾਨਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਤਰਨਤਾਰਨ	੨੨੬੩	੦.੦੦	੨੯੨੨.੦੦
੧੨੪ ਅਮਾਨਤ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੨੭੫	੨੫੨੪੨.੦੦	੧੨੬੨੧.੦੦
੧੨੫ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ	੨੨੮੫	੦.੦੦	੪੦੮੨੬੧੫.੦੦
੧੨੬ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਸ਼੍ਰੀ ਦੂਖ ਨਿਵਾਰਨ ਸਾਹਿਬ (ਗੁ: ਸ਼੍ਰੀ ਮੋਤੀ ਬਾਗ) ਪਟਿਆਲਾ	੨੨੯੪	੦.੦੦	੧੨੨੮.੦੦
੧੨੭ ਅਮਾਨਤ ਕਿਰਾਇਆ ਤਖ਼ਤ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਸ਼੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ	੨੨੯੭	੦.੦੦	੩੨੮੮.੦੦
੧੨੮ ਅਮਾਨਤ ਸ਼੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਸ਼੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ	੨੩੦੨	੦.੦੦	੩੪੦੩.੦੦
੧੨੯ ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਭਲਾਈ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੩੧੨	੮੨੬੦੨੯.੦੦	੫੪੪੦੦.੦੦
੧੩੦ ਪ੍ਰੋ: ਫੰਡ ਸਟਾਫ਼	੨੩੪੧	੪੩੧੮੧੬੪.੦੦	੪੩੧੮੧੬੪.੦੦
੧੩੧ ਜਮਾਨਤਾਂ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੩੬੫	੧੮੨੪੪.੦੦	੪੨੫੦੦.੦੦
੧੩੨ ਸੇਫ਼ ਖਾਤਾ	੨੫੦੧	੦.੦੦	੫੦੦੦੦੦.੦੦

133 S.B. a/c no. ੬੫੦੩੮੬੦੦੪੯੦ SBI,			
ਬਾਗ ਜਲ੍ਹਿਆਂਵਾਲਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	2482	੧੪੭੩੩੫੯੭.00	੧੮੮੮੭੬੦੮.00
134 S.B. a/c no. ੦੦੮੭੩੨ PNB, ਸਰਾਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	2੬00	੮੬੬੧੪੨੭.00	੨੧੮੧੭੪੩੬.00
135 S.B. a/c no. ੯੯੯੦੦੦੦੦੦੧੭੯੬੬ HDFC,			
ਗੋਲਡਨ ਟੈਂਪਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	2੬੮੨	੧੦੮੨੦੮੯੩੦.00	੨੬੮੨੧੯੧੬.00
13੬ S.B. a/c no. ੦੫੨੪੧੦੦੦੦੦੨੪੮੦ PSB,			
ਸਰਾਂ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੭੮੬	੩੬੯੬੦੩੩੬.00	੨੭੬੭੫੩੮੩.00
13੭ S.B. a/c no. ੦੨੪੧੧੦੦੦੦੦੦੨੩੩ PSB,			
ਗੜ੍ਹ ਰੋਡ, ਹਾਪੁੜ (ਯੂ.ਪੀ.)	੨੮੦੬	੨੭੦੩੭.00	0.00
13੮ S.B. a/c No ੫੨੦੧੦੧੨੩੬੭੫੮੪੪੨ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ			
ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਸਿਟੀ ਸੈਂਟਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੮੧੨	੭੯੬੨੧.00	0.00
13੯ S.B. a/c no. ੨੦੧੬੫੭੧੭੯੮੫ Indian Bank,			
ਕਟੜਾ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੮੧੭	੧੩੧੫੩੫.00	੧੦੦੦੦੦੦੦.00
੧੪੦ S.B. a/c no. ੦੦੨੪੦੦੦ Overseas Bank,			
ਹਾਲ ਬਾਜ਼ਾਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੮੨੩	੨੧੨੪੧.00	0.00
੧੪੧ S.B. a/c no. ੦੧੬੬੧੦੧੦੨੯੪੯੫ Canara Bank,			
ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੮੩੦	੨੮੧੫੯੮.00	੧੦੦੦੦੦੦੦.00
੧੪੨ S.B. a/c no. ੧੦੦੦੦੭੦੨੧੯੨੧ IndusInd Bank,			
ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੮੩੭	੫੭੮੨.00	0.00
੧੪੩ S.B. a/c no. ੦੦੬੬੦੧੦੦੩੨੩੩ ICICI Bank,			
ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੮੪੩	੧੦੮੦੫੬੯੪.00	0.00
੧੪੪ S.B. a/c no. ੯੧੧੦੧੦੦੩੦੩੭੪੬੭੨			
Axis Bank, ਕੋਰਟ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੮੪੯	੩੩੪੭੧੬੭.00	0.00
੧੪੫ S.B. a/c No ੭੮੩੬੦੧੦੦੦੦੫੪੦੪ ਬੈਂਕ ਆਫ ਬਰੌਦਾ,			
ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੯੪੧	੨੦੧੪੧੪੩੪.00	0.00
੧੪੬ S.B. a/c No ੦੮੧੧੬੫੫੬੪੨ ਕੋਟਿਕ ਮਹਿੰਦਰਾ ਬੈਂਕ,			
ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੮੬੧	੭੯੩੪.00	0.00
੧੪੭ S.B. a/c ੦੦੫੬੦੬੦੪੦੧੦੦੦੧੨੬੨੬			
ਜੰਮੂ ਐਂਡ ਕਸ਼ਮੀਰ ਬੈਂਕ, ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੮੬੫	੧੭੯੦.00	0.00
੧੪੮ S.B. a/c ੫੫੦੦੦੦੦੧੩੧੩ IDFC,			
ਮਾਲ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੮੬੯	੧੭੬੨੫੯.00	0.00

੧੪੯ S.B. a/c ੧੦੦੦੦੧੦੦੧੩੧੩ Equitas Small

Finance Bank, ਕੋਰਟ ਰੋਡ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੨੮੭੩	੩੧੦੦੩੬੬੬.੦੦	੧੪੦੦੦੦੦੦.੦੦
੧੫੦ ਸਿੱਕੇ ਤਾਂਬੇ	੨੯੨੯	੦.੦੦	੫੭੬.੦੦
ਜੋੜ :-		੩੯੦੨੬੧੦੨੦.੦੦	੩੯੦੪੯੨੪੬੦.੦੦
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ :-		੮੦੬੫੩੧.੦੦	੫੭੫੦੯੧.੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ :-		੩੯੧੦੬੭੫੫੧.੦੦	੩੯੧੦੬੭੫੫੧.੦੦

ਸਹੀ/-

ਚੀਫ਼ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ), ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸਹੀ/-

ਮੀਤ/ਐਡੀ:/ ਸਕੱਤਰ,

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ, ਮਹੀਨਾ ਨਵੰਬਰ ੨੦੨੫

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
(੧) ਨਿਰੋਲ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ				
੧	ਇਟਰਨੈਟ	੩੨੧/੧	੧੬੧੦੬.੦੦	
੨	ਕਿਰਾਇਆ ਕੁਆਟਰ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ (ਮੁਲਾਜਮਾਂ)	੫੭੪/੨		੮੫੨੪.੦੦
੩	ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ	੮੫੮/੨	੧੦੨੫੦.੦੦	
੪	ਖਰਚ ਆਈ.ਟੀ.ਵਿੰਗ	੧੧੨੭/੩	੬੩੧੦.੦੦	
੫	ਖਰਚ ਗੁ:ਗਜ਼ਟ	੩੦੫/੧	੬੯੪੪.੦੦	
੬	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤ, ਬੀਮਾ)	੧੩੫੮/੩	੨੮੯੧੫੫.੦੦	੧੭੬੪੯.੦੦
੭	ਖਰਚ ਗੱਡੀ (ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ)	੬੩੧/੨	੨੩੭੭੩.੦੦	
੮	ਖਰਚ ਜਨਰਲ ਸਮਾਗਮ	੩੩੨/੧	੮੧੧੦.੦੦	
੯	ਖਰਚ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਫੁਟਕਲ)	੬੪੩/੨	੧੩੯੮.੦੦	
੧੦	ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ (ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ)	੬੫੭/੨	੧੫੭੦੦.੦੦	
੧੧	ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ (ਫੁਟਕਲ)	੬੭੫/੨	੩੧੪੫.੦੦	
੧੨	ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ (ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ)	੬੭੯/੨	੧੭੬੪੬੦.੦੦	
੧੩	ਚੜ੍ਹਤ ਗੋਲਕ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੁੰਦਰੀ ਹਾਲ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੮੫੦/੨		੮੬੩੦.੦੦
੧੪	ਟੈਲੀਫੋਨ ਇੰਟਰਨਲ	੫੫੮/੨	੪੪੬੨.੦੦	
੧੫	ਟੈਲੀਫੋਨ ਦਫਤਰ	੫੪੧/੨	੧੩੬੯੬.੦੦	
੧੬	ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ ਗੁ:ਸ਼ਹੀਦਾ ਲ'ਧੋਵਾਲ ਮਾਹਿਲਪੁਰ	੩੩੫/੧		੭੦੦੦੦.੦੦
੧੭	ਡਾਕ ਖਰਚ	੫੮੯/੨	੭੦੭੫.੦੦	
੧੮	ਤਨਖਾਹ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੬੬੯/੨	੧੪੦੬੨੬੭.੦੦	
੧੯	ਤਨਖਾਹ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੬੬੪/੨	੩੫੪੬੭੯.੦੦	
੨੦	ਤਨਖਾਹ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ	੧੯੨/੧	੫੮੪੬੬੬੦.੦੦	
੨੧	ਤਨਖਾਹ ਜਨਰਲ ਵਿਭਾਗ ਕਲਰਕ, ਹੈਲਪਰ, ਸੇਵਾਦਾਰ	੨੦੬/੧	੨੦੫੧੦੩੫੫.੦੦	੧੫੯੯੯.੦੦
੨੨	ਤਨਖਾਹ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਨਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ	੬੯੦/੨	੩੬੬੭੬੧.੦੦	
੨੩	ਤਨਖਾਹ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੬੯੬/੨	੫੮੮੮੫੪.੦੦	
੨੪	ਦਸਵੰਧ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ ੮੫ ਤੋਂ	੨੧/੧		੯੬੮੮੨੮੬੧.੦੦

੨੫ ਦਸਵੰਧ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ ੮੭ ਤੋਂ	੧੨੬/੧		੨੭੫੬੪੪੯.੦੦
੨੬ ਪਬਲੀਸਿਟੀ	੨੨੪/੧	੪੨੬੪੬੬.੦੦	
੨੭ ਪਾਰਕਾ, ਸੁੰਦਰੀਕਰਨ ਫੁੱਲ ਬੂਟੇ ਆਦਿ	੧੪੬੦/੩	੫੨੩੦.੦੦	
੨੮ ਫੁਟਕਲ	੪੧੧/੧	੧੪੦੯੯੧.੦੦	੭੦੫.੪੪
੨੯ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾ	੨੩੬/੧	੭੮੬੫੦੩੦.੪੦	
੩੦ ਬੀਮਾ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਮੈਡੀਕਲ+ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ)	੨੩੮/੧	੪੩੮੨੮੦੩.੨੦	
੩੧ ਬੀਮਾ ਸਾਬਕਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ ਮੈਡੀਕਲ, ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ	੨੪੦/੧	੪੨੯੨੭੪੫.੬੦	
੩੨ ਮੁੱਖਿਤ ਸਮਾਨ	੨੭੫/੧	੩੭੭੦.੦੦	
੩੩ ਮੁੱਕਦਮੇ ਸਮੇਤ ਖਰਚਾ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੨੫੩/੧	੧੮੦੧੪੭੧.੦੦	
੩੪ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੧੪੪/੩	੪੬੧੨.੦੦	
੩੫ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਫਤਰ	੬੦੧/੨	੧੯੨੬੧.੦੦	
੩੬ ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੧੮੨/੩	੧੭੨੩੬੫.੦੦	
੩੭ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੧੨੭੦/੩	੫੭੦੭੪੫.੦੦	
੩੮ ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦਫਤਰ	੬੧੮/੨	੧੧੭੦੦.੦੦	੧੫੩੦੦੧.੦੦
੩੯ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ	੫੧੪/੨	੨੩੮੫੦੦.੦੦	
੪੦ ਸਹਾਇਤਾ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ	੧੧੫੫/੩	੬੦੯੨੮੦.੦੦	
੪੧ ਸਹਾਇਤਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਪੋਲੀ: ਕਾਲਜ, ਫਤਹਿਗੜ ਸਾਹਿਬ	੮੪੨/੨	੧੫੦੦੦੦੦.੦੦	
੪੨ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੯੨/੧		੧੬੧੩੯੬.੧੭
ਜੋੜ ਨਿਰੋਲ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ		੫੧੭੦੧੧੩੦.੨੦	੧੦੦੦੭੫੨੧੪.੬੧
(੨) ਹੋਰ ਲੈਣਦਾਰੀਆਂ ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ			
੪੩ ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਖਾਹ	੭੫੬/੨		੭੩੯੫੪.੦੦
੪੪ ਅਮਾਨਤ ਬੀਮਾ ਸਾਬਕਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੭੧੩/੨		੨੭੨੮੭੪੫.੨੮
੪੫ ਅਮਾਨਤ ਮੈਡੀਕਲ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ (ਸਬੰਧਤ ਅਦਾਰੇ)	੭੨੮/੨	੮੩੮੪੩੬੨੫.੬੦	੮੯੦੧੫੮੬੬.੫੦
੪੬ ਇੰਨਕਮ ਟੈਕਸ ਫਰਮਾਂ	੧੮੩੯/੪	੧੪੮੪੦.੦੦	੧੪੮੪੦.੦੦
੪੭ ਇੰਨਕਮ ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੧੮੫੪/੪	੧੨੦੫੦੦.੦੦	੧੨੦੫੦੦.੦੦
੪੮ ਕਰਜ਼ਾ ਮੀਰੀ-ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੈਂਡਾ ਹਰਿਆਣਾ	੯੫੦/੨	੧੦੦੦੦੦੦੦੦.੦੦	
੪੯ ਜਮਾਨਤਾ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੮੨੯/੨	੧੦੮੦੦੦.੦੦	
੫੦ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਨ ਡੈਪੂਟੇਸ਼ਨ	੭੯੯/੨	੫੯੫੦੬.੦੦	੨੫੩੧੭੭.੦੦
੫੧ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸ	੧੦੭੯/੩		੨੭੫੦੪੦.੦੦
੫੨ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੧੦੨੭/੩	੧੩੫੨੨੦੦.੦੦	੧੬੫੦੩੭੬.੦੦

੫੩ ਪੇਸ਼ਗੀ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੮੩੨/੨	੭੮੯੫੦੪੯.੬੦	੧੦੭੪੦੩.੬੦
੫੪ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ	੭੭੫/੨	੧੯੫੧੨੪੮.੦੦	੧੮੩੧੭੧੧.੨੦
੫੫ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੭੭੮/੨	੨੧੦੧੩੪.੪੦	੫੪੧੭੦੧੯.੪੦
੫੬ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ	੭੮੨/੨	੧੫੩੦੯੭੯.੨੦	੧੦੫੦੬੭੨.੦੦
੫੭ ਵਸੂਲਣਯੋਗ ਤਨਖਾਹ	੭੯੧/੨		੩੦੬੭.੦੦
੫੮ ਵਿਕਰੀ ਸਟਾਕ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੮੧੬/੨		੩੩੬੦.੦੦
ਜੋੜ		੧੯੭੦੮੬੦੮੩	੧੦੨੫੪੫੧੯੨
(੩) ਬੈਂਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੈਣ/ਦੇਣ			
੫੯ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ:			
੦੦੬੬੦੧/੦੧੧੨੭੫	੧੭੭੪/੪	੧੭੬੭੧੮੭੦.੩੦	
੬੦ ਇਕਿਉਟਾਸ ਸਮਾਲ ਫਾਈਨੈਂਸ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ:			
੧੦੦੦੩੦੦੦੧੩੧੩	੧੯੦੩/੪	੨੫੦੦੦੦੦੦.੦੦	੫੮੦੦੩੮੭੨.੪੦
੬੧ ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ, ਕੱਟੜਾ ਆਹਲੂਵਾਲੀਆ ਖਾਤਾ ਨੰ:			
੮੬੯੪/੧੭੯੩੦	੧੫੦੬/੪	੨੫੦੦੦.੦੦	੨੪੭੧੪੯੪੨.੬੦
੬੨ ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ:੩੧੬੦੨੭	੧੬੩੩/੪	੧੨੧੪੩੫੬੮.੦੦	੩੪੨੪੬੧੨੫.੦੦
੬੩ ਪੰਜਾਬ ਐਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ:੨੧੨੩	੧੫੭੬/੪	੬੧੩੮੫੯੭੦.੯੦	੫੫੧੪੩੨੦੯.੬੦
੬੪ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਨਿਵਾਸ ਖਾਤਾ ਨੰ:			
੫੭੪੪	੧੬੯੦/੪	੨੮੧੫੨੭੬੮.੨੨	੨੧੭੩੯੫੫੫.੦੦
੬੫ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਖਾਤਾ ਨੰ:੪੬੧੨	੧੭੯੪/੪	੩੪੭੦੭੧੭੪.੫੭	੪੦੬੦੫੩੪੧.੪੦
੬੬ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਖਾਤਾ ਨੰ:			
੬੫੦੨੨੧੬੭੦੭੫	੧੭੪੩/੪	੨੦੭੫੪੩੬੬.੬੦	੧੧੫੧੩੩੪੩.੦੦
ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਜੋੜ		੧੯੯੮੪੦੭੧੮.੫੯	੨੪੫੯੬੬੩੮੯.੦੦
ਜੋੜ (ਸਿਰਲੇਖ ੧+੨+੩)		੪੪੮੬੨੭੨੩੧.੫੯	੪੪੮੫੮੬੭੯੫.੫੯
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ		੩੮੨੬੫੦.੦੦	੪੨੩੭੮੬.੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ		੪੪੯੦੧੦੫੮੧.੫੯	੪੪੯੦੧੦੫੮੧.੫੯

ਸਹੀ/-

ਚੀਫ਼ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਸਹੀ/-

ਮੀਤ/ਐਡੀ:/ ਸਕੱਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ, ਮਹੀਨਾ ਦਸੰਬਰ ੨੦੨੫

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
੧) ਨਿਰੋਲ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ				
੧	ਆਡਿਟ ਫੀਸ	੫੮੨/੨		੮੩੧੯੦.੦੦
੨	ਆਮਦਨ ਗੁ: ਗਜ਼ਟ	੨੮੯/੧		੨੦੦.੦੦
੩	ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ	੩੧੨/੧	੪੪੬੩੩.੦੦	੭੩੨੨.੦੦
੪	ਕਿਰਾਇਆ ਕੁਆਟਰ ਸ਼੍ਰੋ: ਕਮੇਟੀ (ਮੁਲਾਜਮਾਂ)	੫੭੪/੨		੮੫੨੪.੦੦
੫	ਕੰਪਿਊਟਰ ਖਰਚ	੮੫੮/੨	੧੬੮੦੦.੦੦	
੬	ਖਰਚ ਆਈ.ਟੀ. ਵਿੰਗ	੧੧੨੮/੩	੮੬੪੮੩.੩੨	
੭	ਖਰਚ ਗੁ: ਗਜ਼ਟ	੩੦੬/੧	੨੫੭੧੮੮.੦੦	੪੦੬੪੯੪.੦੦
੮	ਖਰਚ ਗੱਡੀਆਂ (ਤੇਲ, ਮੁਰੰਮਤ, ਬੀਮਾ)	੧੩੬੧/੩	੪੧੧੯੨੬.੦੦	
੯	ਖਰਚ ਗੱਡੀ (ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ)	੬੩੧/੨	੩੧੪੧੨.੦੦	
੧੦	ਖਰਚ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ)	੬੩੭/੨	੫੨੨੨੭.੦੦	
੧੧	ਖਰਚ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਫੁਟਕਲ)	੬੪੩/੨	੬੯੫੩੪.੦੦	
੧੨	ਖਰਚ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ (ਬਿਜਲੀ, ਪਾਣੀ, ਟੈਲੀਫੋਨ)	੬੪੯/੨	੧੨੮੦੯੪.੦੦	
੧੩	ਖਰਚ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ (ਐਂਟਰਟੇਨਮੈਂਟ)	੬੫੭/੨	੩੮੫੧੫.੦੦	
੧੪	ਟੈਲੀਫੋਨ ਇੰਟਰਨਲ	੫੫੯/੨	੪੪੬੪.੦੦	੪੧੨੮੭.੦੦
੧੫	ਟੈਲੀਫੋਨ ਦਫਤਰ	੫੪੨/੨	੧੧੧੦੫.੦੦	੬੬੫੯੮.੦੦
੧੬	ਠੇਕਾ ਜਮੀਨ ਪਿੰਡ ਹਾਕੂਵਾਲਾ, ਲੰਬੀ, ਮੁਕਤਸਰ	੩੩੬/੧		੨੯੨੦੦.੦੦
੧੭	ਡਾਕ ਖਰਚ	੫੯੦/੨	੭੪੬੭.੦੦	
੧੮	ਤਨਖਾਹ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੬੭੦/੨	੧੪੦੩੧੮੧.੦੦	
੧੯	ਤਨਖਾਹ ਸ੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੬੬੪/੨	੩੨੩੮੮੨.੦੦	
੨੦	ਤਨਖਾਹ ਇੰਸਪੈਕਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ	੧੯੩/੧	੫੮੫੦੨੨੨.੦੦	
੨੧	ਤਨਖਾਹ ਜਨਰਲ ਵਿਭਾਗ ਕਲਰਕ, ਹੈਲਪਰ, ਸੇਵਾਦਾਰ	੨੦੮/੧	੨੦੭੬੨੨੨੧.੦੦	
੨੨	ਤਨਖਾਹ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਖਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ	੬੯੦/੨	੩੬੬੭੬੧.੦੦	
੨੩	ਤਨਖਾਹ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਬੋ, ਬਠਿੰਡਾ	੬੯੬/੨	੬੩੩੦੨੫.੦੦	
੨੪	ਦਸਵੰਧ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ ੮੫ ਤੋਂ	੨੪/੧		੧੧੭੩੫੪੯੭੧.੦੦

੨੫ ਦਸਵੰਧ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਫਾ ੮੭ ਤੋਂ	੧੩੬/੧		੨੮੪੧੩੨੩.੦੦
੨੬ ਪਬਲੀਸਿਟੀ	੨੨੫/੧	੬੯੬੪੬.੦੦	
੨੭ ਫੁਟਕਲ	੪੧੩/੧	੪੨੫੧੦.੦੦	੨੪੭.੧੨
੨੮ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੨੩੬/੧	੩੦੦੧੯੨.੦੦	
੨੯ ਬੀਮਾ ਸਾਬਕਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਮੈਡੀਕਲ, ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ	੨੪੦/੧	੪੨੬੨੭੨.੬੪	
੩੦ ਮੁਰੰਮਤ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਸਮੇਦਰੀ ਹਾਲ ਅਤੇ ਦਫਤਰ	੧੧੩੩/੩	੨੩੦੦.੦੦	
੩੧ ਮੁਰੰਮਤ ਸਮਾਨ	੨੭੫/੧	੧੯੫੦੦.੦੦	
੩੨ ਮੁੱਕਦਮੇ ਸਮੇਤ ਖਰਚਾ ਜੁਡੀਸ਼ਲ ਕਮਿਸ਼ਨ	੨੫੫/੧	੧੬੮੨੨੪੧.੦੦	੫੨੫੬੦੨੫.੦੦
੩੩ ਰੋਸ਼ਨੀ	੧੧੪੪/੩	੭੨੯੭੫.੦੦	
੩੪ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ ਦਫਤਰ	੬੦੨/੨	੨੦੨੮੭੭.੦੦	੮੧੫੪੯੫.੦੦
੩੫ ਸਫਰ ਖਰਚ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਸਾਹਿਬਾਨ	੧੧੮੪/੩	੨੪੪੫੫੨.੦੦	
੩੬ ਸਫਰ ਖਰਚ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੨੮੦/੩	੬੬੩੦੯੭.੦੦	
੩੭ ਸਮਾਨ ਕੰਪਿਊਟਰ	੬੧੦/੨	੮੫੦੦.੦੦	
੩੮ ਸਮਾਨ ਤੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਬ-ਆਫਿਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੬੫੨/੨		੭੮੦੦੦.੦੦
੩੯ ਸਮਾਨ ਤੇ ਫਰਨੀਚਰ ਦਫਤਰ	੬੧੯/੨	੧੫੨੮੫੦.੦੦	
੪੦ ਸਹਾਇਤਾ ਇਮਾਰਤ ਗੁ:ਸ਼੍ਰੀ ਕਲਗੀਧਰ ਨਿਵਾਸ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ	੬੮੬/੨		੧੮੦੨੫੦.੦੦
੪੧ ਸਹਾਇਤਾ ਗਰੀਬ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ	੫੧੭/੨	੨੪੪੫੦੦.੦੦	੧੫੦੦.੦੦
੪੨ ਸਹਾਇਤਾ ਨਵੇਂ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ	੧੧੫੬/੩	੩੯੫੪੪੫.੦੦	
੪੩ ਸਹਾਇਤਾ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਪੋਲੀ: ਕਾਲਜ, ਫਤਹਿਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ	੮੪੩/੨	੧੫੦੦੦੦੦.੦੦	
੪੪ ਸਹਾਇਤਾ ਮੀਰੀ ਪੀਰੀ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਸ਼ਾਹਬਾਦ ਮਾਰਕੇਡਾ ਹਰਿਆਣਾ	੭੦੨/੨		੧੦੦੦੦੦੦੦.੦੦
੪੫ ਸੂਦ ਬੈਂਕਾਂ	੨੯੨/੧		੧੧੩੪੯੧੪.੦੦
ਜੋੜ ਨਿਰੋਲ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ		੩੬੫੩੨੫੯੭.੯੬	੧੩੮੩੦੫੫੪੦.੧੨
(੨) ਹੋਰ ਲੈਣਦਾਰੀਆਂ ਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ			
੪੬ ਅਣਦਿੱਤੀ ਤਨਖਾਹ	੭੫੬/੨	੧੧੭੮੮੮.੦੦	੨੦੩੫੦.੦੦
੪੭ ਅਮਾਨਤ ਬੀਮਾ ਸਾਬਕਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੭੧੩/੨	੭੧੪੪੫੬.੯੬	੬੯੪੯੪੪.੪੮
੪੮ ਅਮਾਨਤ ਮੈਡੀਕਲ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੭੩੪/੨	੨੭੫੭੪੪੯੩.੫੦	੨੨੬੭੭੦੯੮.੪੦
੪੯ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਫਰਮਾਂ	੧੮੪੦/੪	੧੧੨੭੫.੦੦	੧੧੨੭੫.੦੦
੫੦ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੧੮੫੪/੪	੧੧੦੫੦੦.੦੦	੧੧੦੫੦੦.੦੦
੫੧ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਨ ਡੈਊਟੇਸ਼ਨ	੮੦੦/੨	੮੬੪੩੦.੦੦	੨੯੭੭੫੯.੦੦

੫੨ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਟੈਕਸ	੧੦੮੪/੩	੮੦੦.੦੦	੬੫੯੨੦੦.੦੦
੫੩ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੧੦੩੦/੩	੨੦੭੮੧੬੬.੦੦	੧੧੮੧੧੮੨.੦੦
੫੪ ਪੇਸ਼ਗੀ ਬੀਮਾ ਮੁਲਾਜਮਾਂ	੮੩੪/੨	੮੪੦੬੭੯.੨੦	੬੩੧੯੬੯੫.੯੦
੫੫ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ	੭੭੬/੨	੧੫੦੮੨੧੦.੩੦	੨੧੮੮੨੫.੧੦
੫੬ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ	੭੭੮/੨	੨੮੬੯੮੧੯.੦੦	
੫੭ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਵਿਦਿਆ ਫੰਡ	੭੮੩/੨	੩੩੪੦੩੯.੭੦	੯੧੯੯੪੦.੯੦
੫੮ ਲੈਣ ਦੇਣ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ	੭੮੭/੨	੨੧੩੬੩੯੭.੦੦	੭੭੫੯੩੬.੦੦
੫੯ ਵਿਕਰੀ ਸਟਾਕ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੮੧੭/੨		੭੦੩੫.੦੦
ਜੋੜ		੩੮੪੧੦੧੫੪.੬੬	੩੩੮੯੩੭੪੧.੭੮

(੩) ਬੈਂਕਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲੈਣ/ਦੇਣ

੬੦ ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ.ਸੀ.ਆਈ. ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ: ੦੦੬੬੦੧/੦੧੧੨੭੫	੧੭੭੫/੪	੧੦੨੦੦੦੬੧.੦੦	੧੪੮੬੧੫੩੦.੬੦
੬੧ ਇਕਿਉਟਾਸ ਸਮਾਲ ਫਾਈਨੈਂਸ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ: ੧੦੦੦੩੦੦੦੧੩੧੩	੧੯੦੩/੪	੬੪੩੨੫੦੮.੦੦	੭੪੩੦੮੮.੪੦
੬੨ ਇੰਡੀਅਨ ਬੈਂਕ, ਕੱਟੜਾ ਆਗਲੂਵਾਲੀਆ ਖਾਤਾ ਨੰ: ੮੬੯੪/੧੭੯੩੦	੧੫੦੭/੪	੧੦੨੧੫੬੧੧.੦੦	੧੯੪੫੧.੦੦
੬੩ ਐਚ.ਡੀ.ਐਫ.ਸੀ. ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ: ੩੧੬੦੨੭	੧੬੪੧/੪	੩੬੯੬੬੬੧੨.੨੦	੨੦੫੯੫੨੬੨.੦੦
੬੪ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਨੰ: ੨੧੨੩	੧੫੮੫/੪	੫੧੬੩੩੮੯੭.੦੦	੧੧੮੭੨੦੮੮.੪੦
੬੫ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਮਾਤਾ ਗੰਗਾ ਜੀ ਨਿਵਾਸ ਖਾਤਾ ਨੰ: ੫੭੪੪	੧੬੯੩/੪	੪੮੫੭੭੯੩.੯੦	੧੭੩੮੩੭੯.੦੦
੬੬ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਖਾਤਾ ਨੰ: ੪੬੧੨	੧੭੯੫/੪	੩੦੦੦੦੦੦੦.੦੦	੬੪੩੫੪੫.੯੦
੬੭ ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਖਾਤਾ ਨੰ: ੬੫੦੨੨੧੬੭੦੭੫	੧੭੪੭/੪	੬੫੯੩੪੮੫.੮੦	੮੯੭੫੬੮੨.੩੨
ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਦਾ ਜੋੜ		੧੫੬੮੯੯੯੬੮.੯੦	੫੯੪੪੯੦੨੭.੬੨
ਜੋੜ (ਸਿਰਲੇਖ ੧+੨+੩)		੨੩੧੮੪੨੭੨੧.੫੨	੨੩੧੬੪੮੩੦੯.੫੨
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ		੧੮੮੨੩੮.੦੦	੩੮੨੬੫੦.੦੦
ਕੁੱਲ ਜੋੜ		੨੩੨੦੩੦੯੫੯.੫੨	੨੩੨੦੩੦੯੫੯.੫੨

ਸਹੀ/-

ਚੀਫ਼ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਸਹੀ/-

ਮੀਤ/ਐਡੀ:/ ਸਕੱਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ੴ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।
ਟਰੱਸਟ ਫੰਡਜ਼ ਚਿੱਠਾ ਆਮਦਨ/ਖਰਚ ਮਹੀਨਾ ਦਸੰਬਰ ੨੦੨੫

ਸੀ: ਨੰ:	ਨਾਮ ਖਾਤਾ	ਪੰਨਾ	ਨਾਮ	ਜਮ੍ਹਾਂ
ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ: ੧				
ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਖੋਜ ਫੰਡ				
੧	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੭		੧੧੪੦੦੦੦
੨	ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ	੧੮		੭੨੮੭੪੫
੩	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੨੧	੧੦੨੯੦੨੫	
੪	ਕੰਪਿਊਟਰ /ਸੀ.ਸੀ.ਟੀ.ਵੀ. ਕੈਮਰੇ	੬੧	੨੮੫੦	
੫	ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਖਬਾਰਾਂ ਤੇ ਰਸਾਲੇ	੩੮	੨੨੧੩	
੬	ਸਫਰ ਖਰਚ ਫੁਟਕਲ	੪੬	੯੧੨੫	
੭	ਟੈਲੀਫੋਨ	੫੮	੪੭੧	
ਗੁ: ਤੇ ਗੁ: ਲਿਟਰੇਚਰ ਫੰਡ				
੮	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੬੮		੧੨੧੧੮੦੨੪
੯	ਵਿਕਰੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਤੇ ਭੇਟਾ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੭੨	੭੨੮੭੪੫	੧੯੬੬੯੩੪੧
੧੦	ਵਸੂਲਣ ਯੋਗ ਬਿੱਲ ਦੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਗੁ: ਤੇ ਗੁ: ਲਿਟ.	੯੩	੧੯੬੧੮੮੦੭	੧੫੬੨੫੫੩
੧੧	ਸੂਦ	੧੧੦		੨੫੯੧੫੬
੧੨	ਤਨਖਾਹ ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ	੧੧੬	੬੯੬੧੧੯	
੧੩	ਛਪਾਈ	੧੪੩	੩੧੬੬੧	
੧੪	ਕਾਗਜ਼	੧੨੪	੫੦੪੦੦	
੧੫	ਜਿਲਦਬੰਦੀ	੧੩੬	੪੧੮੬੧੨	
੧੬	ਤਨਖਾਹ ਜਿਲਦਬੰਦੀ ਵਿਭਾਗ	੧੪੬	੩੦੮੯੦੪	
੧੭	ਦਰਸ਼ਨ ਭੇਟਾ	੧੫੪	੬੫੧੦੦	
੧੮	ਗੱਡੀ ਸ੍ਰੀ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ	੧੬੧	੭੭੪੨੬	
੧੯	ਬੀਮਾ	੧੬੬	੭੫੦੪੮	
ਧਰਮ ਅਰਥ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ				
੨੦	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ (ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ)	੩੧੦		੯੧੩੦੮੦
੨੧	ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ (ਪੰਥਕ ਭਲਾਈ ਫੰਡ)	੩੧੯		੪੧੨੦੦੦
੨੨	ਸੂਦ	੩੨੫		੧੮੭੪੨੧

੨੩ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ	੩੩੬	੧੦੦੦੦੦	੨੫.੨੦
੨੪ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਦੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ	੩੫੬		੩੭੦੦੦੦
੨੫ ਧਰਮ ਅਰਥ ਫੰਡ (ਖਰਚ)	੪੨੩	੩੧੨੦੫੦੦	
੨੬ ਸਫਰ ਖਰਚ	੩੩੩	੩੬੩੫	
ਜਨਰਲ ਟ੍ਰੱਸਟ ਫੰਡ			
੨੭ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੧੪ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੧੯	੩੯	੨੦੦
੨੮ ਸੂਦ ਤੇ ਫੁਟਕਲ ਆਮਦਨ	੨੨੩		੩੯
ਦਸਤਕਾਰੀ ਫੰਡ			
੨੯ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੩੨ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੨੫	੫੩	੨੦੦
੩੦ ਸੂਦ	੨੨੮		੫੩
ਯਾਤਰਾ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ			
੩੧ ਵੀਜ਼ਾ ਫੀਸ	੪੯੪		੮੦੦੦
੩੨ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੩੮੦	੨੯੫	੧੮੦੯	੨੦੦
੩੩ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੦੫	੨੯੬	੬੭	੨੦੦
੩੪ ਸਫਰ ਖਰਚ, ਕਾਰ ਖਰਚ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ	੨੯੨	੧੦੧੦੨੫	
੩੫ ਸੂਦ	੩੦੦		੧੮੭੬
ਭਾਈਚਾਰਕ ਸੁਧਾਰ ਫੰਡ			
੩੬ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੮੭		੩੮੨੦੦੦
੩੭ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੩੭੧ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੯੨	੮੮	੨੦੦
੩੮ ਸੂਦ	੧੯੫		੮੮
ਸਸਪੈਂਸ ਗੁ: ਪਕਿਸਤਾਨ			
੩੯ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੩੯੯ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੨੦੫	੪੧	੨੦੦
੪੦ ਸੂਦ	੨੦੮		੪੧
ਜਨਰਲ ਪ੍ਰੋ:ਫੰਡ			
੪੧ ਸੂਦ	੨੧੧		੩੫੮੧੮੦
੪੨ ਆਮਦਨ	੨੧੨		੩੨੩੧੭
ਸ੍ਰ:ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ			
੪੩ ਸੂਦ ਪਿਛਲੀ ਬੱਚਤ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇ ਜੋੜ	੨੪੫	੯੨	
੪੪ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੨੪੭੭ P.S.B., ਹਾਲ ਬਜ਼ਾਰ	੨੪੮		੯੨
ਮਾਈ ਖੁਸ਼ਹਾਲ ਕੌਰ ਟਰੱਸਟ ਫੰਡ			
੪੫ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੪੭੭੬/੨੦	੨੫੯	੨੪	
੪੬ ਸੂਦ ਤੇ ਜੋੜ	੨੬੩		੨੪

ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ: 2

ਅਮਾਨਤਾਂ

੪੭	ਅਮਾਨਤ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ	੫੦੨	੧੮੩੯੫	
੪੮	ਅਮਾਨਤ ਗੁਰਦਵਾਰੇ	੫੧੯	੧੯੯੨੬੨	੧੦੬੪੬੬
੪੯	ਅਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਤੇ ਜਨਰਲ	੫੪੨	੪੦੦੦੦.੦੦	੨੪੯੭੯੩੭.੨੦
੫੦	ਅਮਾਨਤ ਕਲਰਕਾਂ/ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ (ਭਲਾਈ ਫੰਡ)	੫੬੨		੭੩੫੫੦
੫੧	ਅਮਾਨਤ ਵਿਦਿਅਕ ਅਦਾਰੇ	੫੮੧	੩੬੦੫੧	੭੬੮੩੨
੫੨	ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਨਰਲ	੭੫੮	੨੪੦੬੬੦੦	੯੧੮੯੮੫੦
੫੩	ਪੇਸ਼ਗੀ ਬੀਮਾ ਐਕਸੀਡੈਂਟਲ	੭੭੩	੬੮੭੨੯.੧੦	੭੫੩੧.੧੦
੫੪	ਪੇਸ਼ਗੀ ਬੀਮਾ ਮੈਡੀਕਲ	੭੭੫	੭੫੦੪੮.੦੦	੮੧੩੧੦੪.੮੦
੫੫	ਲੈਣ-ਦੇਣ ਜਨਰਲ ਬੋਰਡ ਫੰਡ	੯੨੭		੧੪੦੯੪੬੨
੫੬	ਟੈਕਸ ਡਿਡੈਕਸ਼ਨ ਐਂਡ ਸੋਰਸ (ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ)	੯੧੯	੨੭੩੫੮੬	੨੮੬੯੪

ਜਮਾਨਤਾਂ

੫੭	ਜਮਾਨਤ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ	੮੨੨	੨੧੭੫੦੦	੩੮੫੦੦੦
੫੮	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ (ਨਿਜ਼ੈ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਕੀ ਸੇਵਾਵਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ)	੬੦੮	੧੨੦੦੦੦	
੫੯	ਸੂਦ ਜਮਾਨਤਾਂ	੮੭੦	੫੬੧੪੦੯.੪੮	
੬੦	ਜਮਾਨਤ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ	੮੮੨	੧੦੦੦੦੦	੧੦੦੦੦੦

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁ: ਪ੍ਰ: ਕਮੇਟੀ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸੈਕਸ਼ਨ ੮੫ ਦੇ

ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਦਾ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਅਤੇ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਫੰਡ

੬੧	ਵਸੂਲੀ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਦਫ਼ਾ-੮੫ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ	੬੨੪		੪੦੦੦੩੦੦੦
੬੨	ਵਸੂਲੀ ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ-੮੭ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ	੬੩੦		੨੭੭੦੦੦
੬੩	ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ (ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਦਾਇਗੀ)	੬੬੩	੧੬੧੧੩੭੬੪	
੬੪	ਸੂਦ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ ਫੰਡ	੭੨੮		੨੧੩੨੦
੬੫	ਰਿਆਇਤੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੀ ਤਨਖ਼ਾਹ (ਸੇਵਾਫਲ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ)	੭੦੪	੮੦੨੨੦੯੮	
੬੬	ਵਸੂਲੀ ਗ੍ਰੈਜੂਇਟੀ (ਪ੍ਰੈਸਾਂ)			
	(੩) ਗੋਲਡਨ ਆਫਸੈਟ ਪ੍ਰੈਸ	੬੩੬		੨੪੨੧੦੯੪

ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ: ੩

ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਤੇ ਹੜ੍ਹ ਪੀੜ੍ਹਤ ਫੰਡ/ਕੈਂਸਰ ਰਲੀਫ ਫੰਡ

੬੭	ਵਸੂਲੀ ਦਫ਼ਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ:ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੦੭੯, ੧੧੯੦		੨੮੧੦੦੦
੬੮	ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੧੧੫੯		੪੪੭੭੫
੬੯	ਮਿਆਦੀ ਹਿਸਾਬ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਤਾਂ ਫੰਡ	੧੦੯੯	੨੧੬੩੪੦੦੦	੨੦੦੦੦੦੦੦

੨੦ ਸੂਦ	੧੦੮੭		੧੭੩੯੫੭੯
੨੧ ਸੰਗਤਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸਹਾਇਤਾ	੧੧੭੫	੨੧੦੦੦	੨੧੧੯੫੪੧.੧੮
੨੨ ਸਹਾਇਤਾ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ	੧੧੮੦	੬੦੦੦੦੦੦	
੨੩ ਸਫਰ ਖਰਚ	੧੦੯੫	੧੧੦੦	
੨੪ ਚੜ੍ਹਤ ਆਦਿ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੧੯੭		੧੬੮੭੧੪੮

ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ

੨੫ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰਬੰਦ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਭੱਤਾ	੧੦੦੫	੨੪੦੦੦੦	
੨੬ ਸਹਾਇਤਾ ਸ਼ਹੀਦ ਅਤੇ ਜਖਮੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੀਵਾਰਾਂ ਨੂੰ	੧੦੧੪	੫੦੦੦੦	
੨੭ ਵਸੂਲੀ ਦਫਾ ੮੫ ਦੇ ਗੁ: ਸਾਹਿਬਾਨ ਤੋਂ	੧੦੨੩		੭੧੧੦੦੦
੨੮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਕੋਰਟਾਂ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਲਈ ਅਤੇ ਫੁਟਕਲ	੧੦੩੦	੫੫੦੦	
੨੯ ਸੂਦ (ਸ਼ਹੀਦੀ ਫੰਡ)	੧੦੩੮		੩੦੦੬
੮੦ ਸੂਦ (ਰਲੀਫ ਫੰਡ)	੧੦੫੭		੧੬੩੪
੮੧ ਬੱਚਤ ਹਿ ਨੰ: ੧੪੭੪੬/੨੧ P&SB Hall ਬਾਜ਼ਾਰ	੧੦੪੨	੩੦੦੬	
੮੨ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੪੮੦੯/੨੧ P&SB Hall ਬਾਜ਼ਾਰ	੧੦੫੯	੧੬੩੪	

ਖਰਚ ਦਫਤਰ

੮੩ ਮੁਕੱਦਮੇ	੧੧੧੬	੧੦੪੩੨੯੧	
੮੪ ਟੈਲੀਫੋਨ	੧੧੨੦	੮੨੫੭	
੮੫ ਡਾਕ ਖਰਚ	੧੧੨੬	੬੬੦੨	
੮੬ ਤਨਖਾਹ ਸਟਾਫ ਆਦਿ	੧੧੧੦	੧੩੪੯੧੯੫	
੮੭ ਫੁਟਕਲ/ ਸੂਦ	੧੧੩੭	੨੭੬੬	੧੯੮੦੯੩.੯੦
੮੮ ਆਡਿਟ	੧੧੪੩	੨੭੭੩੦	
੮੯ ਸਟੇਸ਼ਨਰੀ	੧੧੧੮	੩੨੬੧੯੮	

ਜਨਰਲ ਲੈਜ਼ਰ ਨੰ: ੪

੯੦ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੨੧੨੨ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ	੧੨੩੬	੧੭੬੪੫੩੨.੦੦	੧੫੩੦੦੯੨.੦੮
੯੧ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੩੧੩੧੦੦੦੦੯੪੬੮੦ HDFC	੧੨੫੧	੧੪੭੪੧੯੪੨	੧੨੯੧੩੭੨.੪੦
੯੨ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੦੩੫੮ P&SB Hall ਬਾਜ਼ਾਰ	੧੨੭੨	੫੬੩੧	
੯੩ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੧੫੨੧੫ HDFC	੧੫੧੩	੭੭੯੫੫੪੩.੩੮	੨੮੫੫੦੬.੦੦
੯੪ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੦੦੨ ਪੰਜਾਬ ਐਂਡ ਸਿੰਧ ਬੈਂਕ ਨਿਵਾਸ	੧੨੯੩	੨੭੩੮੬	
੯੫ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੬੫੦੨੦੭੨੧੭੨੦ SBI	੧੩੭੬	੨੨੫੬੩੩੬੧.੦੦	੨੩੦੦੪੦੦੫.੧੦
੯੬ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੦੦੧੮੦੦੦੧੦੦੩੨੪੪੧ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੪੫੮	੧੦੫੫੮੫	੫੮੧੬੯੦
੯੭ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੦੦੧੮੦੦੦੧੦੦੩੨੪੨੩			

ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ	੧੪੩੦	੫੨੬੮੨੭	੨੦੧੭੬੦੦
੯੮ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੨੦੦੧੩੧੩ Equitas Small Finance Bank	੧੫੪੧	੪੧੬੯੫੪੧੪	੨੦੦੧੨੪੯੯
੯੯ ਬੱਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੩੦੮੨੦੨੦੫੦੦੦੦੧੨੨ ਯੂਨੀਅਨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆਂ	੧੩੪੯		੧੦੦੦੦੦
ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ			
੧੦੦ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੫੨	੧੩੨੬੨੦੪੮	੪੧੩੫੫੭੬੪
੧੦੧ ਅਮਾਨਤ ਪ੍ਰੋਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ	੧੬੧	੧੬੨੨੬੯੬	੧੬੨੨੬੯੬
੧੦੨ ਬਚਤ ਹਿਸਾਬ ਨੰ: ੧੦੦੦੨੫੫੪੨ ਬੈਂਕ ਆਫ ਬੜੋਦਾ	PF/ ੩੪	੩੭੫੨੪੭੨੬	੧੨੯੧੩੯੫੫
ਜੋੜ		੨੨੭੦੨੦੨੯੧.੯੬	੨੨੭੦੫੬੦੫੨.੯੬
ਹੱਥ ਦੀ ਬਾਕੀ		੨੮੪੫੦੬	੨੪੮੭੪੫
ਵੱਡਾ ਜੋੜ		੨੨੭੩੦੪੭੯੭.੯੬	੨੨੭੩੦੪੭੯੭.੯੬

ਸਹੀ/-
ਚੀਫ਼ ਅਕਾਊਂਟੈਂਟ,

ਸਹੀ/-
ਮੀਤ/ਐਡੀ:/ ਸਕੱਤਰ,

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ

ਦੋ-ਸਾਲਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਅਧਿਐਨ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਕੋਰਸ

ਪੰਜਾਬੀ/ਹਿੰਦੀ/ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਧਿਅਮ ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਗੁਰਬਾਣੀ, ਇਤਿਹਾਸ, ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਦਾਖਲਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਕੋਰਸ ਦੇ ਸਿਲੇਬਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਪਾਠ ਸਮੱਗਰੀ ਭੇਟਾ-ਰਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

- * ਇਸ ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਹਰ ਧਰਮ, ਹਰ ਖੇਤਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਉਮਰ 16 ਸਾਲ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਹੋਵੇ, ਦਾਖਲਾ ਲੈ ਕੇ ਘਰ ਬੈਠਿਆਂ ਦੇ ਸਾਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਸਬੰਧੀ ਭਰਪੂਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- * ਕੋਰਸ ਦੀ ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ ਕੇਵਲ 100/- ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਲਈ 30 ਅਮਰੀਕੀ ਡਾਲਰ ਜਾਂ 20 ਪੌਂਡ (ਯੂ.ਕੇ.) ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਮੁਦਰਾ ਵਿਚ 1500/- ਸੌ ਰੁਪਏ ਹੈ। ਦਾਖਲਾ ਫੀਸ ਸਕੱਤਰ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਨਾਮ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਜਾਂ ਈ-ਮਨੀਆਰਡਰ ਜਾਂ ਨਗਦ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦਫਤਰ, ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਵਿਖੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਸਾਹਿਬਾਨ ਜਾਂ ਸਿੱਖ ਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨਾਲ ਵੀ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
- * ਕੋਰਸ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਸਰਾ ਤੇ ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੀਖਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 5100/-, 4100/- ਤੇ 3100/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 80% ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੰਬਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ 1100/- ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਦੇ ਕੇ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਚਿੱਠੀ ਪੱਤਰ ਲਈ ਪਤਾ:- ਇੰਚਾਰਜ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰੀਖਿਆ,

ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ਫੋਨ: 0183-2553956-59, ਐਕਸ: 305, ਫੈਕਸ: 91-0183-2553919

E-mail: religiousexam@gmail.com Web: www.sgpc.net

ਸਮਾਂ ਸਵੇਰੇ 9:30 ਵਜੇ ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 4:30 ਵਜੇ ਤਕ

English Section

Editor : Partap Singh

Associate Editor : Dr. Ranjit Kaur Panwan

DAYS COMMEMORATING HISTORICAL EVENTS(16th February to 15th March)

16 February	The British Government announced to form a committee to draft an Act for the management of Gurdwara. (16-2-1921)
17 February	The Sikhs took over control of the Gurdwaras of Mukatsar. (17-2-1923)
18 February	Bhai Lehna ji, Bhai Sangat Rai ji and Bhai Hanumant ji and others embraced martyrdom in the Battle of Guler. (18-2-1696)
21 February	(a) More than 150 Sikhs killed in open fire by Mohant Narainu and his hired men at Gurdwara Sri Nankana Sahib. Bhai Lachhman Singh ji Dharowali, Bhai Dalip Singh ji, Bhai Waryam Singh etc. embraced martyrdom. (21-2-1921)
	(b) Government handed over the control of Gurdwara Sri Nankana Sahib to Sikhs. (21-2-1921)
	(c) The police forces did firing on first Shaheedi Jatha at Jaito and killed more than 100 Sikhs and about 200 were injured. (21-2-1924)
	(d) Canadian Shaheedi Jatha offered arrest at Jaito. (21-2-1925)
27 February	The British Government hanged six Babbar Akalis in Lahore Jail. (27-2-1926)
4 March	Holla Mohalla (21 Faggan)
5 March	Establishment of Khalsa College Sri Amritsar. (5-3-1892)
6 March	188 Sikh prisoners released from Jodhpur jail. (6-3-1989)
9 March	Lahore treaty were done between Sikh and English. (9-3-1846)
12 March	S. Udham Singh killed Michael O 'Dwayar at London. He was former governor of the Punjab and an accused of Jallianwala Bagh Massacre. (12-3-1940)
14 March	(a) Beginning of Nanakshahi Year 558 (1 Chet)
	(b) Martyrdom of Akali Baba Phula Singh. (1 Chet)
15 March	Delhi conquered by S. Baghel Singh. (2 Chet)

In continuation with the December 2025 edition:

Primary Sources of Sikh History: Basic Information

-Dr. Hardev Singh

(D) Gur Bilas and Panth Parkash

Gur Bilas: In the beginning the life-sketches of Sikh Gurus were composed by Janam-Sakhi-Sahit. This literary form gives only the description of the life and activities of the Guru. But after the martyrdom of Sri Guru Arjan Dev Ji the circumstances were changed. Sri Guru Hargobind Sahib dressed up with two swords of Miri and Piri. Thus a new concept of Miri and Piri was prevailed in the fold of Sikhism.

During such times the life sketches of the Gurus were not sufficient to do the required job. In this period the attitude of Sikh community had undergone a change from peaceful worshipers to spiritually charged warriors. In order to be at par with changing attitude, this form of poetry i.e Gur Bilas came into existence. The word Gurbilas is the combination of the two words of Sanskrit Gur+Bilas. The word 'Gur' de-notes a spiritual Teacher, the word Bilas Gurbilas stands for a composition in which the stateliness (higher grace) or (Higher standard of living as a monareh) or monarchical status of the Guru is discussed. The tradition of composing Gurbilas is an ancient one.

Undoubtedly Gurbilas Sahit (literature) is a part of Charitar Kav but still the Gurbilass about which we are going to discuss are not simply like those rather martial ones. The Gurbilas in Punjabi literature belongs mainly to Sri Guru Hargobind Sahib Ji and Sri Guru Gobind Singh Sahib Ji.

Gurbilass Patshahi Chheveen (6) Bhai Bhagat Singh

First of all the detailed and authentic life history of Sri Guru Hargobind Sahib Ji has been attempted by Bhai Bhagat Singh. Bhai Bhagat Singh was well formed in In-dian religious theologies, History, mythology and Puranic legends. According to the version of the Guru Sahib was not only spiritual guide of the Sikh nation rather he was the Apostle of the whole mankind, According to the poet this Granth has been composed round about 1718 AD. This Granth includes some incidents

which took place during the period of Sikh Rule. For example there is a reference of nine storeys of Gurdwara Baba Attal Sahib Ji which were completed in, 1821 A.D.; Peshawar has been called 'Subba' which came into existence in 1834 AD and it was segregated (isolated) from 'Kabul'. The description of building of Taran Taran Sahib with the bricks got after demolishing Noor de Sarai; It has the advice of solemnizing the ceremony of Bhog after reading the Rag-Mala etc. This hint has already been in Gturpartap Suraj Granth which is the composition of the period 1843 AD. This Granth consists of 21 chapters. The life history of Guru Sahib has been written with great reverence. The historians and literary schools who composed their works after this Granth, used this Granth as a source. When we go through this Granth, it becomes clear how a devotee Sikh watches the life history of Sri Guru Hargobind Sahib.

In the first chapter, the bliss of Baba Budha Ji to Mata Ganga ji has been referred. The next chapter tells us about the Guru Sahib's marriage. The betrothal relation with Chandu's daughter was rejected and Guru Sahib's marriage was solemnized with the daughter of a devoted Sikh, Narayan Dass. In the next chapters there is an information about Sulhi-Khan, the intrigues of Prithi Chand and Chandu against Sri Guru Arjan Dev Ji and the martyrdom of the fifth Guru ji. After the martyrdom of Sri Guru Arjan Dev ji, Sri Guru Hargobind Sahib armed himself up with two swords of Miri and Piri. Guru Sahib managed an army who always remained ready to obey his commands, the building process of Sri Akal Bunga (Sri Akal Takhat Sahib) in front of Sri Harmandar Sahib under the supervision of Bhai Gurdas and Baba Buddha Ji are referred to. In the next chapters there are informations about the battle of Sri Amritsar, descriptions about Mata Kaulan Ji, Painde Khan and battle fought with Abdul Khan, departure of Baba Budha Ji for heavenly abode, marriage of Suraj Mal, Miracle by Baba Atal Rai Ji, sending Bhai Gurdas to Kabul for purchasing horses, departure of Mata Damodary for heavenly abode, the Battle of Gurusar, description of Baba Bidhi Chand Ji, the death of Lalla Beig and Kasam Beig, the death of Painde Khan and the marriage ceremony of Sri Guru Tegh Bahadar. In the last chapter there is description about Guru Sahib's departure towards heavenly abode and the thrown of Guruship was handed over to Sri Guru Har Rai Ji.

In this source, the information about the life and activities of Sri Guru Hargobind Sahib are remarkable. In modern times such Granths are very helpful to the historians to collect authentic information about Sikh history. This Granth has been a precious treasure of information about Sikh Nation of Guru period.

Gurbilas Patshahi Dasveen: Bhai Sukha Singh

Sri Guru Sobha by Kavi Sainapat is the first composition in the context of Gurbilas informing about the life history of Dasam Guru Sahib. On next place there is the Gurbilas Patshahi Dasvin composed by Bhai Sukha Singh. In the same process, there is an other composition named, Gurbilas Patshahi Dasvin by Bhai Koer Singh is very important be-cause it defines the whole life activities of Sri Guru Gobind Singh Ji. This Gurbilas, is not an incomplete composition like Bachitra Natak or GurSohha or Jang Namah rather it encompasses the life of Sri Guru Gobind Singh Ji from the beginning to the end. According to Koer Singh this composition is based on the discourses of Bhai Mani Singh, which were heard by him from time to time.

Bhai Sukha Singh composed, Gurbilas Patshahi Dasvin in 1797 A.D. in Anandpur Sahib, at Sri Kesgarh Sahib. The composition of this Granth is subjected to the deep devotion and affection towards the Guru. As referred in Mahan Kosh. Bhai Sukha Singh was born in 1768 AD and died on 1838 A.D.. The name of the poet's wife was Gulab Devi and she died in 1878 A.D. The poet took this Granth to Sant Dyal Singh. Sant Dyal Singh went through the Granth, praising the Granth and proposed it the name Gurbilas. Bhai Sukha Singh agreed and named this granth Gurbilas. Bhai Sukha Singh present the principle of paying back the same coin (retaliatory measures). He presents the concept of fighting bravely for one's right and encouraged the Khalsa Panth to use even sword for it.

The dominating theme of 'Gurbilas Patshahi Dasvin' is to bring forth the personality of Guru Sahib, while de-scribing the life activities. He also takes the contemporary social, political, religious and economic activities into ac-count. Thus we can get all the informations about different aspects of the contemporary society as mentioned above.

This Granth informs that Sikh Raj was giving shelter to the people of low classes and the people who were op-pressed by the ruling powers. The Sikh society was recog-nized as a classless. The Sikhs used to recite the Bani of Sri Guru Granth Sahib Ji and they got their children Amritdhari when they grew up. The wealth of others was considered as stones and women of others were considered as mothers or sisters by the Sikhs. The Sikh soldiers mostly take grams as food material. The main profession of the people was agriculture. The sources of water were waterfalls, Baulis, wells, rivers, pools (Sarovars) etc. The concept of the Shabad-Guru was prevalent in the Sikh society. No consideration was given to gods and goddesses. It was considered that all powers of crores of gods and goddesses reside at the feet of

the Khalsa. Sri Akal Takhat and recitation of Shabad (Shabad Kirtan) had significant place in the Sikh community. The arms (Shastars) were considered as the physical power of God Himself; and they were equally worshipped. The institution of Langar was highly significant in the Sikh religion. It is prohibited to have any relation with minas, masands, dhirmalie Ramrayyas. Smoking, illegal relations with a woman other than one's own wife, cutting hair, taking meat prepared by Muslim ways (Kutha) were considered great prohibitions (Bajjar kurehtan).

Besides Tenth Guru, the poet has also given information about the Sikh history and other Sikh Gurus. For example building of Sri Akat Takhat Sahib by Sri Guru Hargobind Sahib, the concept of Miri and Piri, life history of Sri Guru Tegh Bahadar before he occupied the throne of Guruship. Manji and Masand Pratha have also been mentioned in detail. All these things prove that Bhai Sukha Singh was well informed about the history of Gurus' lives (Gur-Ithas) and he was a great scholar in this field.

Gur Bilas Patshahi Dasveen: Bhai Kour Singh

Who was Bhai Kour Singh, the writer of Gurbilas Patshahi Dasvin? Where did he live? What was his profession? All these questions have no authentic answers. Only one thing that comes to forefront is that he was a devotee Sikh. And after leaving his job he remained in the company of Bhai Mani Singh for a long time.

This Gurbilas has been written in 1751 AD nearly 43 years after Sri Guru Gobind Singh's heavenly abode. Before this composition, there was no such work which may provide the information about the Guru's life-history in detail. This work is significant because it consists of all the life activities of Sri Guru Gobind Singh Ji in detail from the beginning to the end.

When Guru Sahib left Sri Anandpur Sahib and went to the dominion of Nahan and settled at the bank of the river Jamuna and built a town named Paonta Sahib. Neither Bachitra Natak, nor 'Gurs Sobha' or any other written document helps us in further information. The two compositions mentioned above do not clarify why Raja Fatch Shah with the help of other hill-rajahs attacked at the Guru Sahib. The causes of conflict between Guru Sahib and Raja Bhim Chand of Kehlur have been discussed in detail in this Granth. Undoubtedly, the creation of Khalsa was a great historical event in the life history of Sri Guru Gobind Singh Ji. But this great event has never been taken in account in any other source written before Gurbilas Patshahi Dasveen by Kour Singh. On Vaisakhi Day, in 1699 A.D., when Guru Sahib made a demand with unsheathed sword in hand and after that the method of preparing

Pahul having an iron pot and two edged sword (Khanda-Batta) such informations are available only in the composition of Bhai Kour Singh. Un-doubiediy, the composition of Bhai Kour Singh is of great importance because it stands as a witness to a great event in the Sikh history. Moreover, it also consists of the details about Sikh Rehat Maryada.

Gurbilas of Patshahi Dasveen vividly clarified that Sri Guru Granth Sahib has been proclaimed as the Guru of the Sikh community after Sri Guru Gobind Singh Ji. This in-formation has been given under the detail of Rehat Maryada of Khalsa Panth. On the last day of his life, Sri Guru Gobind Singh ordained the Khalsa Panth to accept Sri Guru Granth Sahib as their Guru hence forth. Bhai Kour Singh has also mentioned the details of the ceremony of Guruship when Gurship was given to Sri Guru Granth Sahib by Sri Guru Gobind Singh Ji. Therefore, Gurbilas Patshahi Dasvin, the composition of Bhai Kour Singh is a great reference source of life and history of Sri Guru Gobind Singh Ji.

Panth Parkash:-

Sri Guru Panth Parkash: S.Rattan Singh Bhangu

All the medieval and modern scholars have acknowl-edged Sri Guru Panth Parkash as a significant source of 18th century's Sikh history. The author of Sri Guru Panth Parkash. S. Rattan Singh Bhangu was the grandson of S. Mehtab Singh Mirankotia. who beheaded Massa Rangar when the latter was acting impudently in Sri Darbar Sahib Sri Amritsar. S. Rattan Singh Bhangu was the son of S. Rai Singh who was married to the daughter of S. Sham Singh and he was blessed with four sons. S. Rattan Singh Bhangu was one of them.

According to the version of the author, he completed this source, while residing in a Bunga with his maternal grand father at Amritsar. In this Granth the Sikh History has been presented in 183 Sakhis. Out of these Sakhis about 30 be-long to the history of the Sikh Gurus (Gur-Ithas), about 45 Sakhis belong to Baba Banda Singh Bahadar. The contents of this composition have not been presented in a proper order. All the Sakhis are not equal in size. The shortest one is of two Chhands and the largest one is of 157 Chhands.

The author of the Panth Parkash tells us that there was a question in the mind of the Britishers, that the Sikhs with-out any parental state, without any government, without any fort, without any army and without any artillery how could they have establish a Sikh kingdom? According to the author the reason behind all these things was the Di-vine Bliss. Moreover, he believed that victory of Virtue over Evil is a

natural phenomenon.

The advent of Sri Guru Nanak Dev ji was the completion of a Divine Purpose. Since the purpose of the Khalsa Panth was divine therefore the struggle, they faced was also Divine. Actually the creation of Khalsa was based upon the Religious war.

Sri Guru Gobind Singh's sending of Banda Singh Bahadar towards Punjab is also mentioned and co-operation of the Sikhs of Punjab to Baba Ji, especially the Majhails have also been described. The author clarifies that he was only explaining those facts about which he had complete knowledge, taken from his forefathers and members of his families. This source also consists of the doings of Sikh-opponents, Ram Raiye, Hindhaliye and Dhirmaliye etc. The conflict between Tat Khalsa and Bandai Khalsa is also mentioned herein. Besides all this, Mir Manu, Jakaria Khan Massa Rangar etc. have been mentioned in this source. Therefore, this source has been an authentic proof of the genocide of the Khalsa Panth and how the prices of the heads of the Sikhs were granted. This source mentions the numberless martyrdoms of Sikhs also. This source also clarifies the relations of Sikhs with their neighboring states such as Bikaner, Jaisalmer, Bharatpur, Jaipur etc. It is the first source which throws light on the relations between the Sikhs and the Rajputs.

The significant institutions of the Sikh religion such as the Gurmata and the Sarbat Khalsa have also been mentioned. The holy bath of Amritsar-Sarovar and holy visit of Sri Darbar Sahib Amritsar has been given emphasis. Establishment of Sikh-Raj and Rakhi Pratha by the Khalsa have also been mentioned. We find description of the Delhi-Expedition by Bhai Baghel Singh in 1783 A.D.. All the contemporary historical sources of 18th century related to Sikh conflicts are available in Persian or Braj. The source composed by Bhai Rattan Singh Bhangu is the only composition of the Sikh Mughal conflict which is presented in the vernacular language of the general public. From the conceptual point of view, it is an important document composed on the 'Khalsa Politics' and an independent and divine sovereignty of the Khalsa Panth.

Panth Parkash: Giani Gian Singh

Giani Gian Singh was a famous scholar of his times. As he was well versed in Sanskrit, Hindi, Braj Bhasha and Urdu language. The name of his father was S. Bhag Singh and the name of his mother was Bibi Desan. He got love for Gurmat from his mother in inheritance. His pronunciation of Gurbani was so correct that Maharaja Ranjit Singh appointed him as his pathi (he who reads the holy Granth) in his palace. He served Maharaja Ranjit Singh for six years and then took job under

Maharaja Karam Singh of Patiala in 1841 A.D.. He participated in the first war of the Sikhs and the English. Well informed in literature and well-versed reading and writing Gurmukhi he became famous as "Giani".

With the passage of time he joined the group of Nirmala Sect and accepted Pandit Tara Singh Narotam as his instructor. With the inspiration of Pandit Bhag Singh Narotam he composed the Panth Parkash. Such a book named Panth Parkash was also available which was composed by S. Rat-tan Singh Bhangu. In this composition history has been available upto the Sikh-Misals. Giani Gian Singh has also mentioned in his composition the Panth Parkash composed by S. Rattan Singh Bhangu. Giani Ji started his Panth Parkash from Sri Guru Nanak Sahib Ji to British Rule. The author has given informations about the political, social and religious circumstances of the period mentioned above. He also mentioned about the prevalent sects in Sikhism such as Nirmalas, Udasis and Namdharis. As the prevailing tradition, Giani Ji composed his Panth Parkash in verse. It was his first composition. The Sikh history has been writ-ten in solid and sound verse in this source.

He was the first person to write the Sikh history under the historical rules and regulations. Therefore, he is the first historian to write the Sikh history in the Gurmukhi prose. Before Giani Ji, if something was composed in verse it was in the Bhojpuri or the Hindi-based fiction. If Giani Ji wrote verse, it was in simple Punjabi, if he wrote prose it was also in simple Punjabi. Giani Ji starts his Panth Parkash from the advent of Sri Guru Nanak Dev Ji. The life history of Sri Guru Gobind Singh Ji has been explained in detail. The creation of Khalsa, the development of Khalsa, war of Sri Anandpur Sahib, Takhat Damdama Sahib, the completion of Sri Guru Granth Sahib, association with Bahadar Shah, sending Baba Banda Singh towards Punjab, Guru Sahib's leaving for heavenly abode etc. All incidents are mentioned in details in this Panth Parkash. The historical details about Baba Bandha Singh Bahadar has been written in detail. After that, mentions about Nadar Shah, Chhota Ghalughara, Wadda Ghalughara, etc. have been written in detail.

In the end, the victory of Lahore by Maharaja Ranjit Singh is discussed, Giani Gian Singh's Panth Parkash had been so quickly popular that it was Panth Parkash under the influence of which Master Tara Singh, the leader of the Sikh community transferred himself from the Sehajdhari Sikh' to the beptised Singh. The most important feature of this Panth Parkash is that it has embraced the whole of the Sikh History in its embrace.

(E) Sri Gurpartap Suraj Granth Mahan Kavi Santokh Singh

Sri Gurpartap Suraj Granth has been recognized as the basic source of precious information about the Sikh-Gurus (Gur-Ithas). Therefore, the discourses of this Granth are read out in the Sikh congregation daily in the evening in the Gurdwaras in India as well as in foreign countries. This huge Granth has been written by a great poet (Mahakavi) Santokh Singh. Bhai Santokh Singh was born in 1788 A.D. at the village Noor di Sarai in district Tarn Taran. The name of his father was Bhai Deva Singh and mother was Bibi Raj Kaur (Raj Deyi) Bhai Deva Singh himself was a famous scholar of Gurmat literature. He got his basic education from his parents. For higher education he went to Bhai Sant Singh at Amritsar. Bhai Sant Singh was a great scholar of his times, well versed in Gurbani having saintly nature and always busy in divine meditation. He also did managerial services at Sri Darbar Sahib Amritsar.

The whole service of covering the building of Sri Darbar Sahib with Golden Plates was done under the man-agement of S. Sant Singh during the period of Maharaja Ranjit Singh. S. Santokh Singh learnt various languages such as the Gurmukhi, Hindi, Braj, Sanskrit from Bhai Sant Singh. He also attained knowledge about the Sikh Litera-ture and the Sikh history after that he went to Kanshi and studied the Indian philosophy.

(From the book 'Study of the Sikhism (Sikh Dharam Adhiyan: Basic Information) Part-1)

Conti...

READERS PAY ATTENTION

Gurdwara Gazette is a religious magazine so all the readers are requested to keep this magazine with utmost respect. Instead of throwing it away after reading, please give it to another reader or deposit it in a nearby library. But please do not disrespect this religious magazine by putting it in the trash. *-Editor*

SGPC NEWS

Government attempting to divert public attention by interfering in SGPC affairs - Advocate Dhami

Sri Amritsar: The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Advocate Harjinder Singh Dhami has raised serious questions over the politics being played by the Punjab government led by Chief Minister (CM) Bhagwant Mann regarding the issue related to 328 sacred saroops (holy scriptures) of Sri Guru Granth Sahib Ji. He said the government is adopting a dual policy and playing with Sikh sentiments.

Advocate Dhami said that on one hand, incidents of sacrilege have been continuously coming to light during the tenure of the Bhagwant Mann government, while on the other hand, in order to divert public attention from these serious issues, deliberate interference is being made in the internal administrative affairs of the SGPC. He alleged that Bhagwant Mann is indulging in such politics to please his political master Arvind Kejriwal and to safeguard his chief ministerial position.

He further stated that the Bhagwant Mann government has proved to be a complete failure in delivering justice in cases of sacrilege, including the Bargari sacrilege case. Not only has the government failed to ensure punishment for the guilty, it has also not taken any concrete or effective steps to prevent incidents of sacrilege.

Advocate Dhami said that the SGPC is an institution elected by the Sikh Panth, and by violating its independent existence, identity and constitutional sanctity, the Mann government is working under a specific agenda to weaken this central institution of the Sikh minority. He asserted that it is completely unacceptable for any government to deliberately misrepresent the administrative matters of the SGPC and indulge in opportunistic politics.

He categorically stated that the Punjab government should refrain from politicising the issue of the 328 sacred saroops, which has already been resolved by the SGPC, and should not compel the community to resort to a strong struggle on this issue. (January 1)

SGPC Takes Serious Note of Misuse of AI Technology to Create Fake Image of Sachkhand Sri Harmandar Sahib

SGPC Secretary Lodges Complaint with Cyber Crime Cell Seeking Action Against the Accused

Sri Amritsar: The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) has taken serious note of the misuse of Artificial Intelligence (AI) technology to create a fake image of Sachkhand Sri Harmandar Sahib and post it on social media. Taking strict cognisance of the matter, the SGPC has lodged a complaint with the Cyber Crime Cell seeking action against the accused.

As per the directions of SGPC President Advocate Harjinder Singh Dhami, the complaint was filed by SGPC Secretary Partap Singh, demanding identification of the culprit and strict action against those responsible.

Speaking on the issue, SGPC Secretary Partap Singh said that Sachkhand Sri Harmandar Sahib is the central religious shrine of the Sikh community, from where the message of universal brotherhood and humanity is imparted to the entire world. He stated that the misrepresentation of this sacred place through fabricated images deeply hurts Sikh sentiments and can never be tolerated.

Partap Singh further said that such incidents have occurred several times in the past as well. Despite lodging complaints with the Cyber Crime Cell on earlier occasions, no effective action has been taken so far. He remarked that while immediate action is taken against those who question governments-by registering cases and blocking social media accounts-the lack of appropriate action against those who play with the religious sentiments of the Sikh Sangat raises serious questions.

Terming the matter as extremely sensitive and serious, the SGPC Secretary stressed that exemplary action must be taken against the accused so that no one dares to indulge in such acts in the future. He also appealed to the Sangat not to share or comment on such posts, but instead to report such social media accounts and cooperate in getting them shut down. (January 10)

SGPC to act in matter of sacred sarroops as per orders of Jathedar of Sri Akal Takht Sahib

Sri Amritsar: The Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Advocate Harjinder Singh Dhami said that, in accordance with the directions issued by the Acting Jathedar of Sri Akal Takht Sahib, Giani Kuldeep Singh Gargajj, the SGPC will take the required action in the matter concerning the sacred sarroops

of Sri Guru Granth Sahib Ji. In a statement issued here, Advocate Harjinder Singh Dhama said that the matter of the sacred saroops had earlier also been investigated under the supervision of Sri Akal Takht Sahib, and departmental action against employees was taken by the SGPC strictly as per the orders of Sri Akal Takht Sahib. As per the latest directions now issued, the SGPC will initiate further action. In this regard, once contacted by the SIT, action will be taken in accordance with the spirit of the orders. (January 12)

SGPC Executive Committee Meeting Held Under Chairmanship of Advocate Harjinder Singh Dhama

-Resolution Passed To Condemn Remarks Made by Former Delhi CM Atishi Regarding Sikh Gurus

Sri Amritsar- A meeting of the Executive Committee (EC) of the Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) was held today at the SGPC office here under the leadership of its President, Advocate Harjinder Singh Dhama. During the meeting, a condemnation resolution was passed regarding the derogatory remarks made recently by former Delhi Chief Minister (CM) and Aam Aadmi Party leader Atishi about the Sikh Gurus, and a decision was taken to initiate strict action against her.

SGPC President Advocate Harjinder Singh Dhama said that the use of derogatory language about the Sikh Gurus by an elected representative during an ongoing session of the Delhi Legislative Assembly has hurt Sikh sentiments. He stated that legal action would be taken against the Aam Aadmi Party leader for displaying a deplorable mindset.

Besides this, the SGPC also appreciated the achievement of six students of the Nishchay Administrative Services Training Academy, run to prepare Sikh students for competitive examinations, for qualifying the preliminary PCS examination. Appreciation was also expressed for a student of Nishchay Academy of Judicial Services, Bahadurgarh, Patiala, who cleared the Law Officer examination conducted by the Punjab Subordinate Services Selection Board. Advocate Dhama said that the SGPC has consistently endeavoured to ensure that Sikh students qualify competitive examinations and reach high positions so that they can work for the welfare of society in accordance with the Guru's blessed principles.

Meanwhile, SGPC President Advocate Harjinder Singh Dhama also strongly condemned the act committed by a youth in violation of Maryada (code of conduct)

in the sacred Sarovar of Sachkhand Sri Harmandar Sahib. He said that Sachkhand Sri Harmandar Sahib has a sacred Maryada, and any act against this Maryada cannot be tolerated. Such incidents, he added, hurt Sikh sentiments. He appealed to people of all faiths to strictly observe the sacred Maryada while paying obeisance at Sachkhand Sri Harmandar Sahib.

During today's meeting, the EC also deliberated upon routine administrative matters related to the SGPC, Gurdwara Sahibs, the Trust Department, and various other departments.

Apart from SGPC President Advocate Harjinder Singh Dhama, those present at the meeting included Senior Vice President Raghujit Singh Virk, Junior Vice President Baldev Singh Kalyan, General Secretary Sher Singh Mandwala, Chief Secretary Kulwant Singh Mannan, Executive Members Surjit Singh Tughalwal, Surjit Singh Kang, Gurpreet Singh Jhabbar, Daljit Singh Bhinder, Bibi Harjinder Kaur, Baldev Singh Qaimpur, Major Singh Dhillon, Mangwinder Singh Khaparkheri, Dr. Jang Bahadur Singh Rai, OSD Satbir Singh Dhama, Secretary Partap Singh, Sukhminder Singh, Balwinder Singh Kahalwan, Personal Secretary Shahbaz Singh, Additional Secretary Gurinder Singh Mathrewal, Tejinder Singh Padda, Pritpal Singh, Joint Secretary Balwinder Singh Khairabad, Jaswinder Singh Jassi, Gurnam Singh, Harbhajan Singh Vakta, Manager Bhagwant Singh Dhagera, XEN Tejinderpal Singh, Legal Advisor Amanbir Singh Siyali, In-charge Major Singh, Azaddeep Singh, Gurmej Singh, Tarsem Singh, among others. (January 16)

Advocate Dhama condemns desecration of Sri Guru Granth Sahib in Mahal village in Jalandhar

Present Punjab government has failed to stop incidents of desecration- Advocate Dhama

Amritsar- The President of the Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC), Advocate Harjinder Singh Dhama, has strongly condemned the heinous act of desecration in which the sacred parts of Sri Guru Granth Sahib Ji were torn at the Gurdwara Sahib in Mahal village of Jalandhar. Terming the incident a grave failure of law and order and a dereliction of responsibility towards the state, he held the Punjab government accountable for its inability to prevent such incidents.

Advocate Dhama said that the continuous rise in incidents of sacrilege of Sri Guru Granth Sahib over the past few years is a matter of serious concern. He stated that the present Punjab government has failed to curb such incidents and has also

not been able to take exemplary action against the accused in most cases, which reflects a deep blow to Sikh sentiments.

He said that in the latest incident, the tearing of the sacred parts of Sri Guru Granth Sahib Ji in Mahal village is a direct challenge to Sikh sentiments. He added that the incident appears to be part of a larger conspiracy, as even the CCTV cameras installed in the Gurdwara Sahib were found to be non-functional. Advocate Dhami expressed regret that the government is not taking desecration incidents seriously, resulting in a continuous increase in such cases.

Demanding that the culprits involved in this incident, as well as the forces working behind it, be exposed and dealt with sternly, Advocate Dhami warned that if the government fails to act in accordance with the sentiments of the Sikh sangat, the community will be compelled to launch a struggle. He said that upon receiving information about the incident, the SGPC has deputed officials from Gurdwara Sri Mau Sahib and the Dharam Prachar Committee under the leadership of SGPC member Ranjit Singh Kahlon, with instructions to take action at every level.

The SGPC President further said that in the present circumstances, Gurdwara management committees bear a major responsibility to ensure strict vigilance at Gurdwara Sahibs. He stressed that sewadars should be deployed at all times and adequate arrangements of CCTV cameras should be made wherever required.

(January 21)

SGPC delegation meets Delhi Police Commissioner, demands action against AAP leader Atishi for hurting Sikh sentiments

-Application submitted seeking registration of FIR over remarks made about Guru Sahiban in Delhi Vidhan Sabha

Delhi/Sri Amritsar- Acting on the directions of Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) President Advocate Harjinder Singh Dhami, an SGPC delegation met the Delhi Police Commissioner and demanded the registration of a case against former Delhi Chief Minister and Aam Aadmi Party (AAP) leader Atishi Marlena for making derogatory remarks about the Sikh Gurus, thereby hurting religious sentiments.

The delegation, led by SGPC Senior Vice President Raghujit Singh Virk, also included Junior Vice President Baldev Singh Kalyan, Executive Member Gurpreet Singh Jhabbar, Haryana Sikh Mission In-charge Sukhwinder Singh, and Delhi Sikh Mission In-charge Manveet Singh.

In the application submitted to the Police Commissioner, the SGPC stated that on January 6, former Delhi Chief Minister Atishi and leader of opposition in Delhi Vidhan Sabha used objectionable words regarding the Sikh Gurus inside the Delhi Vidhan Sabha, deeply hurting Sikh sentiments. The words used by her are also recorded in the official proceedings of the State Assembly. The letter emphasized that the teachings of the Sikh Gurus are a guiding light for all humanity, and that the Sikh community has always upheld the principles of equality, brotherhood, and harmony above caste, creed, race, and discrimination, as taught by the Gurus.

The SGPC further stated that the remarks made by the AAP leader against the Sikh Gurus have severely hurt the religious sentiments of Sikhs living across the world. It alleged that the comments were made deliberately and reflect her mindset towards the Sikh community.

The letter to the Police Commissioner also mentioned that at a time when India and the world are commemorating the 350th martyrdom centenary of Sri Guru Tegh Bahadar Sahib and remembering his supreme sacrifice, it is extremely unfortunate for an elected public representative to use such language against the Sikh Gurus. The delegation demanded that an FIR be registered against AAP leader Atishi Marlena for hurting religious sentiments and that strict action be taken, so that no political leader dares to indulge in acts that injure the religious sentiments of any community in the future. (January 21)

300th Martyrdom Centenary of Shaheed Bhai Tara Singh Wan to be Observed on March 14 - Advocate Dhami

Meetings of the Dharam Parchar Committee and Education Committee Held Under Chairmanship of Advocate Harjinder Singh Dhami

Sri Amritsar: A meeting of the Dharam Parchar Committee (DPC) was held today at the Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee (SGPC) office under the chairmanship of SGPC President Advocate Harjinder Singh Dhami. The meeting discussed, among other matters, the observance of the 300th martyrdom centenary of Shaheed Bhai Tara Singh Wan on March 14, 2026, and plans to further intensify the Amrit Sanchar (initiation) movement in a special manner from the month of April.

Sharing details, Advocate Harjinder Singh Dhami said that the 300th martyrdom centenary of Shaheed Bhai Tara Singh Wan will be commemorated by the SGPC with the support of the Sikh sangat on March 14, 2026, at Gurdwara

Shaheed Bhai Tara Singh Ji at village Wan in district Tarn Taran. He informed that a special Nagar Kirtan will be organised on March 11, followed by the commencement of Sri Akhand Path Sahib on March 12, after which continuous religious congregations (diwans) will be held. Advocate Dhami stated that the main centenary event will take place on March 14, which will be attended by the Singh Sahibans, the Jathedars of the Takht Sahibs, and prominent personalities of the Sikh community. He said that centenary observances provide an important opportunity for the Panth to reconnect with and promote its history and heritage, and urged the sangat to participate in large numbers so that these occasions become truly memorable.

Advocate Dhami further said that during today's meeting of the Dharam Parchar Committee, it was also decided to further energise the Dharam Parchar movement by significantly accelerating a series of Amrit Sanchar programmes from April onwards. Under this initiative, DPC preacher jathas will visit villages to inspire the sangat to partake in Amrit. Special Gurmat programmes will also be organised during this period.

Additionally, a meeting of the SGPC's Education Committee was held, in which matters related to educational institutions managed by the SGPC were discussed.

Those present at the meetings included Senior Vice President Raghujit Singh Virk, Junior Vice President Baldev Singh Kalyan, Chief Secretary Kulwant Singh Mannan, Dharam Parchar Committee members Sukhwinder Singh Pannu, Pritpal Singh, Bhai Ajaib Singh Abhyasi, Avtar Singh Vanwala, Rampal Singh Bahniwal, Tejinderpal Singh Ladwan, OSD Satbir Singh Dhami, Secretary Education Sukhminder Singh, Dharam Parchar Committee Secretary Balwinder Singh Kahlwan, Personal Secretary Shahbaz Singh, Additional Secretary Bijay Singh, Assistant Secretary Jaswinder Singh Jassi, Harbhajan Singh Vakta, Deputy Director Bibi Satwant Kaur, Dr Rajinder Kaur, In-charge Baldev Singh, among others.

(January 30)

ਜੈਤੋ ਦੇ ਮੋਰਚੇ ਨੂੰ ਰੂਪਮਾਨ ਕਰਦੇ ਕੁਝ ਚਿੱਤਰ

Regd. with the Press Registrar General of India at No. 88

Postal Registration No. L-1/PB-ASR/0323/2024-26

License No. PB/R-002/2024-26 Valid upto 31-12-2026 Licensed to post without prepayment

Monthly **GURDWARA GAZETTE** February 2026

Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Sri Amritsar.

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਗੰਗਸਰ ਸਾਹਿਬ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਦਸਵੀਂ, ਜੈਤੋ (ਫਰੀਦਕੋਟ)

Owner: Shiromani Gurdwara Parbandhak Committee, Sri Amritsar. Publisher & Printer : Partap Singh. Printed at Golden Offset Press, Gurdwara Ramsar Sahib, Sri Amritsar. Published from SGPC office, Teja Singh Samundri hall, Sri Amritsar. Editor: Partap Singh.

Date: 15-02-2026